विपद् पूर्वतयारी, प्रतिकार्य तथा आर्थिक पुर्नलाभ योजना, २०८०

सुनिलस्मृती गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
सुलिचौर, रोल्पा
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

दस्तावेज : विपद् पूर्वतयारी, प्रतिकार्य तथा आर्थिक पुर्नलाभ योजना, २०८०

प्रकाशक : स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, सुनिलस्मृती गाउँपालिका, रोल्पा

प्रकाशन मिति : २०८०

आर्थिक सहयोग : अष्ट्रेलियन सरकारको आर्थिक सहयोग (आड्रा नेपाल)

प्राविधिक सहयोग : रुडास, रोल्पा विकास समाज नेपाल रोल्पा (एभ्च्क्रब्ख परियोजना)

सर्वाधिकार : सुनिलस्मृती गाउँपालिका, रोल्पा

परामर्शदाता : लक्ष्य ट्रेनिङ्ग एण्ड रिसर्च सेन्टर प्रा. लि, कैलाली

सुनिलस्मृति गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
सुलिचौर, रोल्पा
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

शुभकामना

सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८० तयार गरी यहाँहरु समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा खुशी लागेकोछ । सुनिलस्मृति गाउँपालिकामा वर्षेनी पहिरो, बाढी, हावाहुरी, आगलागी, जंगली जनावर आतंक, सडक दुर्घटना, सर्पदंश र चट्याङजस्ता विपदवाट जनधनको क्षति भईरहेको छ तसर्थ विपदका घटनाहरुको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य गर्नु आजको आवश्यकता रहेकोले विभिन्न सरोकारवालाहरुसँगको सुझाव सहित यो योजना तयार गरिएको हो ।

विपद व्यवस्थापनका लागि स्थानीय स्तरको विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना एउटा महत्वपुर्ण दस्तावेजको रुपमा रहेकोछ । विगतको विपदवाट सिकाई तथा नयाँ ऐन, नियमलाई आत्मसाथ गरी स्थानीय तहवाट समन्वयात्मक भूमिकालाई थप प्रभावकारी र अझ जिम्मेवार वनाउदै यस गाउँपालिकाको विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरिएकोछ ।हाल राज्य पुर्नसंरचना अनुरुप स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा भएको व्यवस्था बमोजिम स्थानीय तहको भूमिका थप सकृय वनाउनु पर्ने महसुस गरी विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गर्ने थालनी गरेको हो ।

योजना तयार गर्ने क्रममा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरु, राजनितीक दल, सरोकारवाला संघसंस्थाहरुलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु साथै योजना तयारका लागि आर्थिक र प्राविधिक सहयोग गर्ने सहयोगी संस्था ADRA नेपाल र ग्रामिण विकास तथा चेतना समाज (रुडास) नेपाल रोल्पाको साझेदारीमा संचालित (PERCAV परियोजना)को योगदान प्रति स्मरण गर्दछु । विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माणका लागि सहजीकरणको भूमिका निर्वाह गर्ने लक्ष्यट्रेनिङ्ग एण्ड रिसर्च सेन्टर धनगढीलाई पनि धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

अन्तमा यस योजनाले विपदको समयमा गरिने प्रभावकारी समन्वयात्मक प्रतिकार्यलाई सहज र योजनावद्ध गर्न मद्धत गर्नेछ भन्ने विश्वास लिएकोछु ।

धन्यवाद ।

(मणिराम बुढाथोकी)
अध्यक्ष

मणिराम बुढाथोकी
अध्यक्ष

विपद् पूर्वतयारी, प्रतिकार्य तथा आर्थिक पुर्नलाभ योजनाको औचित्य

सुनिलस्मृति गाउँपालिकामा पहिरो, बाढी, आगलागी, चट्याङ, खडेरी, हावाहुरी र बाली तथा पशुपंक्षीमा रोग लाग्ने जस्ता विपद्का घटनाहरू हुने गरेका छन जसले स्थानीय समुदायलाई वर्षेनी रुपमा असर पुर्याउने गरेको छ। यस बाहेक कोभिड-१९ को समयमा अस्थायी नोकरी, दैनिक ज्यालादारी, व्यापार व्यवसायमा संलग्न, रोजगारीको क्रममा भारत, वा जिल्ला बाहिर रहेका स्थानीयहरुको आफ्नो आम्दानीका स्रोतहरू स्थायी वा अस्थायी रूपमा बन्द भएको अवस्था रहेको थियो । यस सुनिलस्मृति गाउँपालिकाले कोभिड-१९ प्रभावित परिवारहरूलाई अत्यावश्यक खाद्य वस्तुहरू तथा उपचारको व्यवस्था गरेतापनी प्रभावित परिवारहरूलाई उनीहरूको आर्थिक पुनरुत्थानका लागी थप दीर्घकालीन स्रोतहरू विनियोजन गर्न सकेको छैन ।

विपद्को जोखिममा रहेका समुदायहरु सामाजिक, आर्थिक तथा साङ्गठनिक रुपमा कमजोर हुन्छन । खाद्य असुरक्षा, स्वास्थ्य तथा सरसफाइका सुविधाहरुको सिमितता, प्राकृतिक विपद्का कारण सुरक्षित बासस्थानको सही पहिचान तथा उपयुक्त व्यवस्थापन गर्न नसक्नु तथा जीविकोपार्जनका स्रोतहरु गुम्नु वा सिमितता हुनु आदि विपद् प्रभावित समुदायहरुले सामना गर्ने मुख्य समस्याहरु हुन । परिणाम स्वरुप प्राकृतिक तथा मानवजन्य विपद्हरुसंग समुदायको सामना गर्ने क्षमता निकै कमजोर हुन्छ । यस्ता समस्याहरुलाई सम्वोधन गर्न समुदायलाई सशक्तीकरण गर्ने, विपद्को समयमा मानवीय सेवा प्रदायक निकायहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र प्रभावकारी समन्वयको संयन्त्र बनाउनु अत्यन्त जरुरी छ ।

विपद्को अवस्थामा प्रभावकारी मानवीय सहयोग तथा सम्भावित विपद्को जोखिम कम गर्न, विपद्को अवस्थामा आइपर्ने समस्याहरुलाई समाधान गर्न तथा प्रभावीतहरुको पुनर्लाभका कार्यक्रमहरुलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनका लागि विपद् पूर्वतयारी, प्रतिकार्य तथा आर्थिक पुर्नलाभ योजना आवश्यक रहेको छ । विशेष गरी मानवीय सहयोगको प्रत्याभुति गराउन विपद् जोखिम न्युनीकरणमा समुदायलाई सहयोग गर्न, प्रतिकार्यमा समान पहुच पुरयाउन, सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादा कायम राख्न, खानेपानी तथा सरसफाई एवं स्वास्थ्य प्रवर्द्धन गर्न यस योजनाले मार्गनिर्देश गर्दछ । त्यसका साथै श्रोतको सहि पहिचान तथा परिचालन गर्न जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउन पनि यस योजनाले सहयोग गर्दछ ।

यस योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनबाट यस सुनिलस्मृति गाउँपालिकामा विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी बनाई जनधनको क्षती कम गर्नुका साथै कोभिड १९ महामारीका कारण परेको अल्पकालीन र मध्यकालीन प्रभावलाई सम्बोधन गर्न प्रभावीतहरुको लागि आय आर्जनका अवसरहरू विस्तार गरी आफ्नो क्षमतामा वृद्धि गर्न सक्षम बनाउँन मद्दत पुग्नेछ । साथै यस योजनामा प्रस्तुत गरिएका जलवायु र गैर जलवायु जोखिम र विपद् जोखिम न्यूनीकरण योजना दुवैलाई सम्बोधन गर्नु भनेको विपद् जोखिम न्यूनीकरण, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन र आर्थिक पुनर्लाभ लाई एउटै स्थानीय योजनामा व्यवस्थित गर्ने अवसर पनि प्रदान गर्नेछ ।

Joshi

दिनेश चन्द्र जोशी

कार्यकारी निर्देशक

लक्ष्य ट्रेनिङ्ग एण्ड रिसर्च सेन्टर प्रा. लि, कैलाली

LTRC

Lakshya Training and Research Centre Pvt. Ltd.

विषय सूची

१. पृष्ठभूमि १

१.१ गाउँपालिकाको परिचय १

२. विपद् पूर्वतयारी, प्रतिकार्य तथा आर्थिक पुर्नलाभ योजनाको परिचय ७

२.१ योजनाको पृष्ठभूमि ७

२.२ योजनाको उद्देश्य ७

३. विपद् जोखिमको अवस्था ७

३.१ विगतका विपद्हरुको विश्लेषण ७

३.२ गाउँपालिकामा भएका कानूनी, नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था १४

३.३ प्रमुख प्रकोपहरू र प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपहरू १६

३.४ सम्भाव्य प्रकोपको आँकलन तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्रको नक्साँकन १६

३.५ विपद् सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण २१

३.६ विपद् जोखिम आँकलन तथा नक्शाङ्कन २३

३.७ जल तथा मौषम मापन केन्द्रको तापक्रम (न्युनतम र अधिकतम) तथा बर्षातको विवरण २४

३.८ प्रकोप पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणाली विश्लेषण २६

३.९ सरोकारवाला संस्थाहरू २६

३.१० विषयगत क्षेत्रहरू २८

४. सामान्य पूर्वतयारी योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि) ३०

५. पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना (पूर्वानुमान सम्भव हुने प्रकोपहरूको लागि) ३७

६. आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि) ४२

६.१ समन्वय, सूचना तथा खोज उद्धार विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४२

६.२ खाद्यान्न, कृषि तथा पशु विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४३

६.३ आपत्कालीन आवास, बन्दोबस्ती तथा गैर खाद्य विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४४

६.४ स्वास्थ्य, पोषण, खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४५

६.५ आपतकालिन शिक्षा तथा सर्वेक्षण विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४७

६.६ संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४८

६.७ शिघ्र पुर्नलाभ विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना ४९

७. खाद्द्य सुरक्षाका लागि जलवायु मैत्री प्रविधि युक्त तत्कालिन तथा मध्यकालीन योजना र आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि) ५१

८. आवश्यकताको लेखाजोखा ५८

८.१ बन्दोबस्तीका सामानको आँकलन ५८

८.२ वन्दोवस्तीका सामानको आँकलन ५९

८.३ अन्य आवश्यकताहरु ५९

८.४ मापदण्डहरू ६०

९. अन्य निकायहरूसँगको समन्वय र सहकार्य ६२

१०. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण ६२

११. अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना ६२

११.१ लक्ष्य र सूचकहरू ६२

११.२ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई संयन्त्र ६३

११.३ अनुगमन तथा मुल्याङ्कन कार्ययोजना ६३

११.४ क्षमता विकास ६४

११.५ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पुनरावलोकन र पृष्ठपोषण ६४

सन्दर्भ सामग्रीहरू ६५

अनुसूचीहरू ६६

अनुसूची १: स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिको विवरण ६६

अनुसूचि २ : विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण कार्यशाला गोष्ठिका सहभागिहरु को नामावली ६७

अनुसूची ३: प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फारम ६८

अनुसूची ४: सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको आपतकालिन संचार संञ्जाल ७४

अनुसूची ५: फोटोहरु ७५

१. पृष्ठभूमि

१.१ गाउँपालिकाको परिचय

भौगोलिक अवस्थिति

सुनिलस्मृति गाउँपालिका लुम्बिनी प्रदेश अन्तर्गत रोल्पा जिल्लाका १० स्थानीय तहहरूमध्ये एक पर्दछ । सुनिलस्मृति गाउँपालिका भौगोलिक हिसाबले ८२°३६'५४" देखि ८२°४७'५६.४" पूर्वी देशान्तर र २८°१०'४०.८" देखि २८°२२'३७.२" उत्तरी अक्षांशसम्म फैलिएर प्राकृतिक मनोरम संरचना सहित मध्य पहाडी देखि उच्च पहाडी क्षेत्रसम्म फैलिएको छ । यो गाउँपालिका समुद्री सतहबाट ६५० मिटर देखि २९४७ मिटरको उचाइमा रहेको छ । १५७.९१ वर्ग.कि.मी. क्षेत्रफल रहेको यस सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको पूर्वमा सुनछहरी गाउँपालिका र लुंग्री गाउँपालिका, पश्चिममा रोल्पा नगरपालिका र रुन्टीगढी गाउँपालिका, उत्तरमा सुनछहरी गाउँपालिका र रोल्पा नगरपालिका र दक्षिणमा प्युठान जिल्ला पर्दछन् । गाउँपालिकाको अधिकांश क्षेत्र वनजंगल सहित पहाडी भूभागले ओगटेको भए पनि खेतीयोग्य उर्वर जमिन पनि उल्लेख्य मात्रामा रहेको छ भने जल, जंगल, जनावर र जडीबुटीको कमि पनि यथेष्ट मात्रामा रहेका छन् । (***स्रोत : सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण -२०७७)***

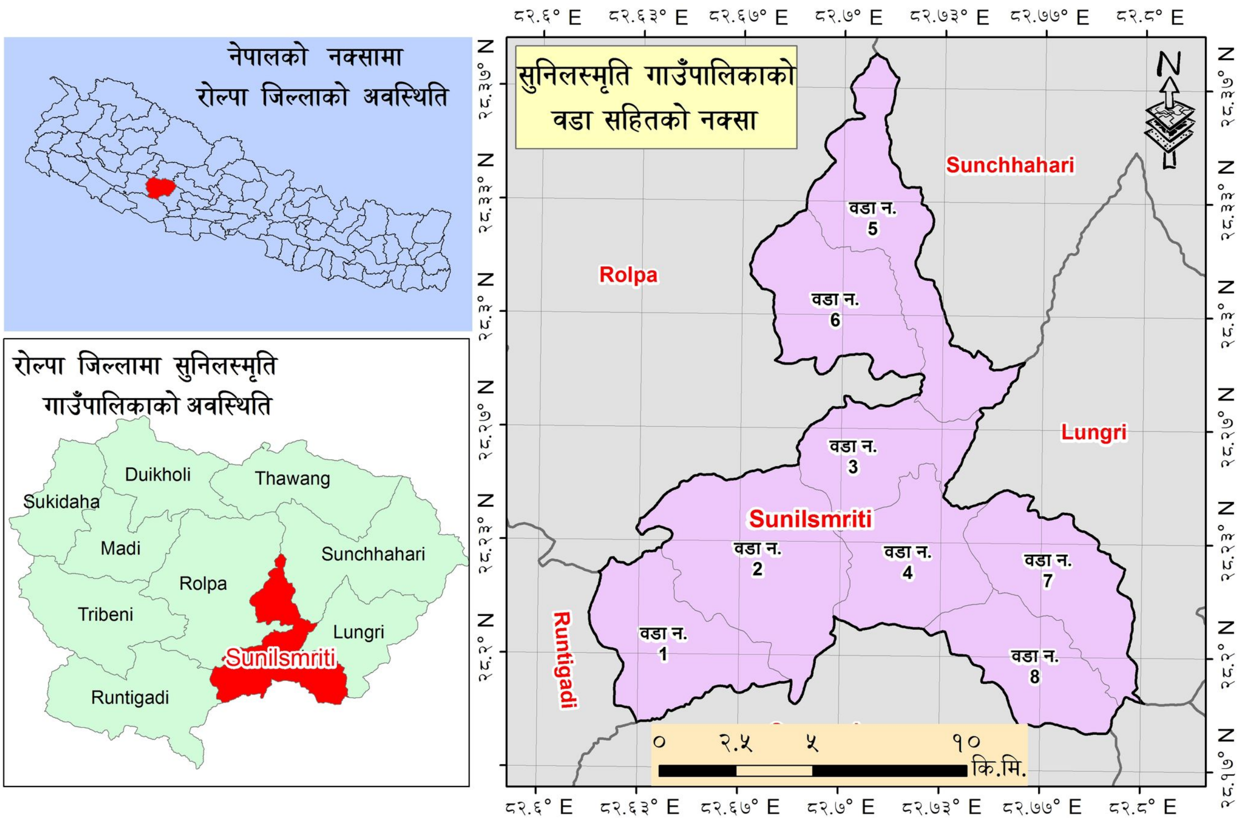

चित्र १. सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको नक्सा

तत्कालीन संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले तयार गरेको नमूना बमोजिम गठित गाउँपालिका, नगरपालिका तथा विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रको संख्या तथा सिमाना निर्धारण आयोगले मिति २०७३ पुस २२ मा पेश गरेको प्रतिवेदन अनुसार तत्कालीन संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रीका संयोजकत्वमा गठित समितिले मिति २०७३/११/२० मा पेश गरेको प्रतिवेदनको आधारमा नेपाल सरकारले मिति २०७३/११/२२ मा देहायबमोजिम साविकका गा.वि.स.हरू घोडागाउँ, खुंग्री, मिझिङ्ग, अरेस, तेवाङ्ग गजुल र फगाम (साविकको १ नं. वडा) समेटेर ८ वटा वडाहरू कायम गरी यो गाउँपालिकाको निर्माण गरिएको हो । हाल सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको संरचना यस प्रकार रहेको छ ।

तालिका १. सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको भौगोलिक विवरण

हाल कायम गरिएका वडा	समावेश भएका सविक गा.वि.स.हरू	समावेश भएका साविकका वडा
१	घोडागाउँ	१-९
२	खुंग्री	१-९
३	मिझिङ	१-६
४	मिझिङ	७-९
५	गजुल र फगाम	२, ७-९ र १
६	गजुल	१, ३-६
७	तेबाङ	१-९
८	अरेस	१-९

स्रोत : सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण -२०७७

तालिका २. सुनिलस्मृति गाउँपालिकामा मुख्य बस्तीको विवरण

वडानं.	मुख्य बस्तीहरुको विवरण
१	बरनेटा, तुसारपानी, घोडाकोट, थुम्पाकी लेख, उर्लीखोला, धाराबाङ, बाहुनटोल, थापाटोल, ओबाङ, सल्ली पिपल, पँधेरा खोला (छात्रबास), खाडडाँडा, सराङ्गाधारा, सेरापाटा, लोडेआँप, घोडागाउँ, बाहुनटोल, कुँवर टोल, धाराडाँडा, प्युपाटोल, भलावाङ, पन्चीकोट, टिमुरकोट, सिमखोला, सरङधारा, घोड्खन्या डाँडा, सेलारी, भेदिटोला, खोर्रे, बाँजबारी, गन्दर्भटोल, तल्लोटोल, ढिकपुर टोल, डाँडा दलितबस्ती, बडडाँडा
२	हिले, खुंग्रीचौर, धारापानी, धनचौर, खुंग्रीकोट, शान्ति चौर, गोगनपानी, महेन्द्री, हरिगाउँ खलसिंगे, हरिगाउँ उपल्लो, हरिगाउँ तल्लो भाग, लामाचौर, चिहानधारा, जिम्रि, माडिचौर, लाल्टीबाङ, पाटेभिर, तल्लो गोगनपानी, तिमिले, माहेडाँडा, सेरा, आँपचौर, झालुजम, छिरछिरे
३	उपल्लो खारा, तल्लो खारा, उपल्लो थर, दाइबाङ, लाउबाङ, ओखारी, पलासे, फर्साचौर, रुइनिबाङ, च्युराबोट, पोखराधारा, केराबारी, स्यानु लिवाङ, हर्रोवाङ सिम, पुसिवाङ, कझिम, नङ्सेरी, होवाङ, खनीचौर, तल्लो थर, रोवाङ, पोखरा, सरेखोला बौंगरपाखा, बाँङ्गेसल्ला, विसुन्धारा, पिपलधारा, दारिमधारा, रत्नवाङ, पलुङ खोला, घोप्टे पाखा, भ्रित्रेगाडी, विष्ट देउघर, थापागैरा, ब्रम्हथान, माभाङ, चुनङ गैरा, दमाईडेरा, डावलाङ, देवीस्थान, साँरीवहरा, भदौरीथान, धैरेनी, ताप्ले, लामपाटा, कटुवाङ डेरा, कलिवाङ, लम्पुजा, स्यानडोब, लेख
४	कोइरालखर्क, बागुबाङ, धनमुडा, बाग्मा, सुलिचौर, बर्जिबाङ, धनचौर, छिर्ने 'ख' (प्रवेश नगर ख), प्रवेश नगर 'क', ददेरी, कोइराल खर्क लेख, राजपोखरी भवानी गुफा, जैरे, पल्लो वन, दहरा खोला, बसही, नाम्दाली, जहारे, खाक्सी मेला, धुले ओढार, तेरजुङ, बाहेखोला, हेसु, डेराबाङ, चाल्ने घडेरी, सिलथापे, दोधारा, भैसी धारा (तल्लो), उपल्लो भैसी धारा, च्यानधारा, टिसल, कुमालधारा, सिरुखर्क
५	पुरानो रिझा, रिझा, कालेपोखरा ढाड, बरेम, लुंग्री, चानाबाङ, चौर, सरापी, रालवाङ, बस्दुङ, जौलेपोखरी, राङकोटडाँडा, दालीवाङ, अन्तरधारा, घल्डुङ, झेम्पु, साउफेद, ढाँड, घाट, चमेरी, रातोपहर, च्यानधारा, पुरीडाँडा, सिम्लेनी, साधनचौर, किमिचौर, साहानचौर, आँपचौर, घोरन्टे, काभ्राधारा, लाखुरीधारा, रोकादेरा, बयरबोट, मनगाड, काट्ने, रातोमाटा, दमाईटोल, मन्घा, दाङ्सीवाङ, छापखोला, पुर्णगाउँ, खिन्माङ, डाँडागाउँ, भरेपुर, उईजाखोला, धावाखोला, सल्लाबोट, पिपलधारा, स्कुलटोल, दलितदेरा, बैसबोट, दांग्रवाङ, नेवारटोल, धारथोक, रानाटोल, रेरेवाङ, झेवाङ, सर्घा, पोभाङखोला, ख्यारा, ढुङ्गागाडे, सार्लिवाङ, काब्रवाङ, बुद्रिबास रिघिम, फलिवाङ, टापु, कापझिङ, क्वालीगाउँ

६	पाती हाल्ना (सिर्मकोट, भण्डारीटोल, फुलधारा, लाम्पाटा, सिम, रातामाटा, धनमुडा), पानी पोखरा (सुनवडार, सिर्कधारा, आरनडेरा, गैरीखारा, आरुखारा, मुलाबारी, घाउराटोल, रोल्पालीडेरा, भिम्पा, स्यालपानी, मेलधारा, कोट), कुवापानी (बिसौना, तलिनधारा, तित्रीपासा लाटुमारे, पाटभिर, इस्कुलकोट), दलङ्गा (कौछेना, अमलधारा, स्याला, कवर टोल, झाक्रिटोल, बाहुनटोल, टाकुराधारा ठुलोपोखरी, ठाँटीटोल, अमरेधारा, रातोमाटा, लामोभिर, डिहीटोल, स्यालकोट, धाराटोल, एक्लेपाटा, रातीभिर), धौलीगाउँ (थामलेक, भैंसीचरन, सुनारडेरा, झाक्रिखोला, तिम्लेखर्क, कुलोमहर, साठीमुरी)
७	खोरबाङ टोल, सरङ्गे पोखरा टोल, विष्ट टोल, बाहुन टोल, गमाल टोल, मुख्य टोल, कोहल फेद टोल, दाङ झाक्रि टोल, राज्य पोखरी टोल, खरीखोला, लयरे, हाम्पल, जौंली पोखरी लेक, चिस्पाधारा, खोपीधारा, घरेलीधारा, निरै, भिङग्री पाटी, दोबाटो, सल्लेपानी, विपना, मेलधारा, फुर्सेधारा, कुनापानी, खोर्बाङ, ढुङ्गे झाँक्री, बासेडाँडा, ओखला, धुनवाङ, कोब्जा, दारफेद, पाबाङ, सल्लेनीगाजु, भैंसीबुडे, खड्केभिर,
८	चिन्ने पाखा, आखेनी, पिपलचौतारा, चिसाधारा, काप्रापाटा, गौतमटोल, सालढाले, बिसबाङ, मोटोधारा, सोमडाँडा, तिजुफेद, काहाखोला, मण्डलीथान, धारापुन्देरा, पैयापानी, भुमिस्थान, देउघर, बेसटोल, घोडारा, पोखरावाङ, दमाईडेरा, घाउडाडेरा, राहुडेरा, रोकाडेरा, लेखडुम, बारेबन, लेख, दाइहाले, अफले, फुलधारा, टामनेटा, निन्नुखर्क, गुराँसे, भेगर, धाराखर्क, सल्लेखर्क, छिपछिपे

स्रोत : सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण -२०७७ तथा समुदायसंगको अर्न्तक्रिया २०७९

भू-उपयोगको विवरण

यस गाउँपालिकाको वर्तमान भू-उपयोगलाई हेर्दा ९०.६८ प्रतिशत अर्थात सबैभन्दा धेरै वन क्षेत्रले ओगटेको छ भने दोस्रोमा ४.१६ प्रतिशतमा चरन क्षेत्र रहेको छ । उपलब्ध जमिनमध्ये खेतीयोग्य जमिनको अंश २.५९ प्रतिशत रहेको छ। झाडी, बुट्यान तथा खेर गइरहेको जमिनले कुल क्षेत्रफलको ०.२४ प्रतिशत भू-भाग ओगटेको छ। भौतिक संरचनाले ओगटेको क्षेत्र १.६८ प्रतिशत रहेको छ। जलक्षेत्रले ओगटेको भू-भाग ०.६४ प्रतिशत देखिन्छ ।

तालिका ३. सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको भु उपयोग विवरण

जमिनको किसिम	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी.)	प्रतिशत
जलले ओगटेको क्षेत्र	०.७७	०.६४
बनजंगलले ओगटेको क्षेत्र	१०८.४	९०.६८
खेतीयोग्य जमिनले ओगटेको क्षेत्र	३.१	२.५९
भौतिक संरचनाले ओगटेको क्षेत्र	२.०१	१.६८
खाली क्षेत्र	०.२९	०.२४
चरन क्षेत्र	४.९७	४.१६
जम्मा	११९.५४	१००

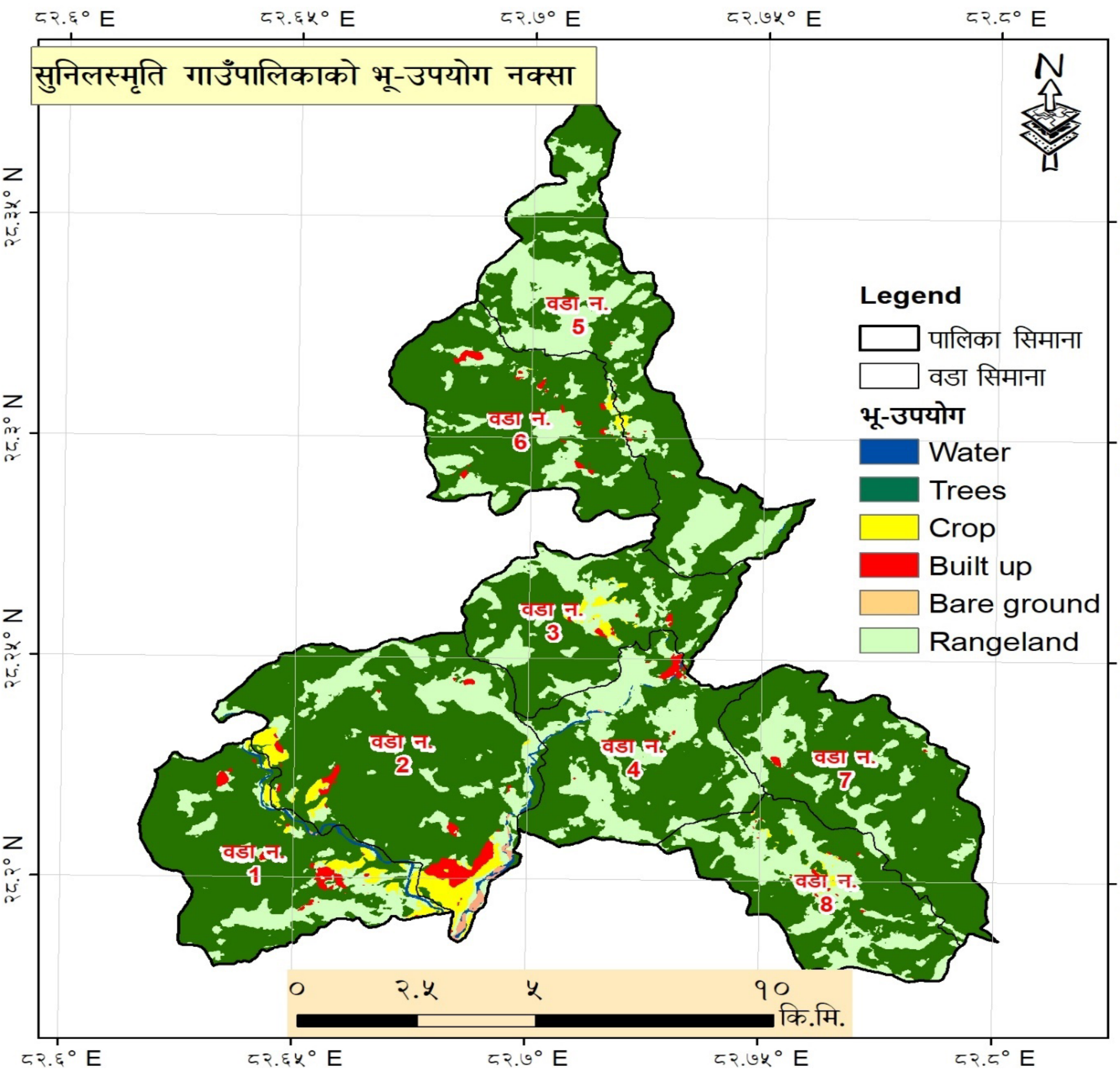

चित्र २. सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको भु उपयोग नक्सा

जनसंख्या तथा घरधुरी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको वडागत जनसंख्याको तुलनात्मक विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा धेरै जनसंख्या भएको वडा नं ८ रहेको छ जसमा जम्मा जनसंख्या ४,५५६ (पुरुष २३९८ र महिला २१५८) रहेका छन् । त्यस्तै सबैभन्दा थोरै जनसंख्या भएको वडा नं. ६ रहेको छ जसको जनसंख्या २७३४ (पुरुष १५७७ र महिला ११५७) रहेका छन् ।

तालिका ४. सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको जनसंख्या तथा घरधुरी विवरण

वडा नं.	परिवार संख्या	जनसंख्या		
		महिला	पुरुष	जम्मा
१		१३९८	१९४५	३३४३
२		१७०८	२२७९	३९८७
३		१९०४	२१४७	४०५१
४		२०२६	२२९७	४३२३

५		१६०७	१६९९	३३०६
६		११५७	१५७७	२७३४
७		२१३७	२१८०	४३१७
८		२१५८	२३९८	४५५६
जम्मा	७००९	**१४०९५**	**१६५२२**	**३०६१७**

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना -२०७८

विकासका सम्भावनाहरु :

सुनिलस्मृति गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहको प्राकृतिक तथा सास्ँकृतिक सम्पदाहरु, आर्थिक, अभ्यास र उपलब्ध मानविय पूँजी तथा पूर्वाधार लगायतको अवस्थालाई हेर्ने हो भने यस गाउँपालिकामा विकासका प्रशस्त सम्भावनाहरुको आँकलन गर्न सकिन्छ। गाउँ विकासका संभावनाहरुलाई देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ५. विकासका सम्भावनाहरु

क.सं.	विषय क्षेत्र/उपक्षेत्र	सम्भावनाहरु
१	प्राकृतिक श्रोत तथा साधन	• ठण्डा तथा उपोष्ण हावापानी र उच्च पहाडी क्षेत्रीय जैविक विविधता • लुङ्गी नदी, माडी नदी, फगामखोला, घोडाखोला, गजुलखोला, अरेसखोला, खाराखोला, जुतुङ खोला, उर्लेखोला, कलम खोला, शान्तीखोला, खुमेलगाड खोला, औरोखोला, सिस्नेवाङ खोला, देउखुरीखोला लगायतका बाह्रै महिना बहने नदि तथा खोला • पाटन तथा चरण क्षेत्र • ऐतिहासिक स्थल खुंग्री कोट, गजुल कोट (पाटेश्वरी मन्दिर), थामलेख, साठीबहरा, घागेथान, क्वालीगाउँ बराहाक्षेत्र, सुनिल स्मृति पार्क, शिवगुफा, बराहथान, भगानी गुफा, झ्याले ओडार, , धाउखानी, थापा देवस्थल, ढुङ्गेसाउ, नाङ्गीलेख, दमदमे, कालीभिर गुफा, रेडसोयल पार्क, (रातीभिर वडा ५), ज्योती सामुदायिक मण्डली, हालसम्म संरक्षित नै रहेको छ। यसका अतिरिक्त, घोडागाउँको रातामाटो, तेबाङको अग्लो लिस्ने धुरी, चतुर्भुज मन्दिर, त्रिपुरासुन्दरी, पाटेश्वरी मन्दिर, देविस्थान मन्दिर, शिद्धथान गोगनपानी आदी ऐतिहाँसिक र रमणीय क्षेत्र
२	आर्थिक	• धान, मकै, गहुँ, फापर, कोदो जस्ता अर्गानीक उत्पादन • व्यवसायीक अर्गानीक सुन्तला पकेट क्षेत्र • टिमुर पकेट क्षेत्र • पशुपालनको अभ्यास • वित्तिय सुबिधा सहज • खुंग्री, सुलिचौर, रुनीबाङ, लगायतका क्षेत्रमा स्थानीय बजार
३	सामाजिक	• मावि सम्मको शैक्षिक संस्था सम्मको पहुँच • निर्माणाधिन अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र तथा स्वास्थ्य चौकी, आयुर्वेद अस्पताल, पशु सेवा केन्द्र, हुलाक कार्यालय, इलाका प्रहरी कार्यालय, कृषि तथा भेटेनरी कार्यालय, रेडक्रस उपशाखा, विद्युत कार्यालय, ईलाका बन कार्यालय, गाउँपालिका कार्यालय भवन निर्माणाधिन • विद्युत विस्तार हुने क्रममा

		• पूर्ण सरसफाईका अभ्यास • धारामा आधारित खानेपानी सुबिधा विस्तार
४	भौतिक पूर्वाधार	• मुख्य भालुवाङ लिवाङ सडक तथा अन्य ६० वटा ग्रामिण सहायक कच्चि सडक • आवश्यकता अनुसारका पुल तथा झोलुङ्गे पुल निर्माण भएका तथा निर्माणाधिन • राजमार्गबाट बाटो विस्तारको पहल • उर्जाको रुपमा विद्युत तथा सोलारको उपयोग
५	सुशासन तथा संस्थागत	• गाउँकार्यपालिका, विषयगत शाखा, समितिको गठन र सञ्चालन • गैससको विकास कार्यमा संलग्नता

तालिका ६. सुनिलस्मृति गाउँपालिका भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुको विवरण

क्र.सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	ठेगाना	हाल कार्यरत कर्मचारी संख्या
१	स्वास्थ्य चौकी	वडा नं. १, लुतीचौर	८ जना
२	गाउँघर क्लिनिक (९ वटा)	वडा नं. १	
३	खुंग्री स्वास्थ्य चौकी	वडा नं. २, खुंग्री	७ जना
४	गोगनपानी स्वास्थ्य इकाइ	वडा नं. २, गोगनपानी	
५	च्यानधारा स्वास्थ्य इकाइ	वडा नं. २, च्यानधारा	
६	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	वडा नं. ४, सुलीचौर	१६ जना
७	राप्ती आखा सेवा केन्द्र	वडा नं. ४, सुलीचौर	
८	छिर्ने आयुर्वेदिक अस्पताल	वडा नं. ४, प्रवेश नगर 'ख'	
९	गाउँघर क्लिनिक (२ वटा)	वडा नं ४	
१०	सुधारिएको गाउँघर क्लिनिक	वडा नं. ५, क्वालीगाउँ (तल्लो)	
११	दलंगा स्वास्थ्य चौकी	वडा नं. ६, दलंगा	५ जना
१२	तेवाङ स्वास्थ्य चौकी	वडा नं. ७, राज्य पोखरी	६ जना
१३	गाउँघर क्लिनिक (१ वटा)	वडा नं ७, चनीगारे	
१४	गाउँघर क्लिनिक (१ वटा)	वडा नं ७, सरंगे पोखरा	
१५	गाउँघर क्लिनिक (१ वटा)	वडा नं ७, दोबाट	
१६	खोप केन्द्र	वडा नं. ७	
१७	अरेस स्वास्थ्य चौकी	वडा नं. ८, मण्डली थान	४ जना
१८	खोप केन्द्र	वडा नं. ८, चिन्ने, गुराँसे, अफले पोखरा	

स्रोत : सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण -२०७७

२. विपद् पूर्वतयारी, प्रतिकार्य तथा आर्थिक पुर्नलाभ योजनाको परिचय

२.१ योजनाको पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले विपद् व्यवस्थापन स्थानीय तहको एकल अधिकार सूचीको रुपमा सूचीकृत गरेको छ। संवैधानिक व्यवस्था कार्यान्यवयन गर्न सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहमा नीति, ऐन, नियम तथा निर्देशिकाहरु तर्जुमा भएका छन। साथै विपद् व्यवस्थापनका लागि केन्द्र देखि समुदाय तहसम्म विभिन्न संस्थागत संरचना गठन गरी क्रियाशील रहेका छन। स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति पनि यस्तै संरचना मध्येको एक हो। स्थानीय तहमा हुने विपद् व्यवस्थापनको सन्दर्भमा यस समितिको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ। स्थानीय तहमा गरिने विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी ढङ्गबाट सम्पन्न गर्न समितिले यस सम्बन्धी छुट्टै योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने हुन्छ। विद्यमान कानूनी व्यवस्था अनुरुप समेत स्थानीय तहले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्न आवश्यक रहेको छ।

जलवायु परिवर्तन तथा अन्य विभिन्न कारणबाट संसारमा प्रकोप जोखिमको अवस्थामा वर्षेनी बृद्धि हुने गरेको छ। यस सुनिलस्मृति गाउँपालिका पनि यस्ता प्रकोप जोखिमहरुबाट अछुतो रहन सकेको छैन। यस सुनिलस्मृति गाउँपालिकामा विपद्बाट हुने जनधनको क्षति न्यूनीकरण गर्न, विपद्को प्रतिकार्य र पुनर्लाभलाई गति दिन र यस कार्यमा सरोकारवालाहरु बीचको समन्वयलाई प्रभावकारी बनाउन विपद् पूर्वतयारी, प्रतिकार्य तथा आर्थिक पुर्नलाभ योजना तर्जुमा गर्न आवश्यक देखिएको छ।

प्रस्तुत सन्दर्भमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा (२) को खण्ड (न) र नेपाल सरकारबाट जारी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०७६ अनुरूप यस सुनिलस्मृति गाउँपालिकाले यो विपद् पूर्वतयारी, प्रतिकार्य तथा आर्थिक पुर्नलाभ योजना तयार गरेको छ।

२.२ योजनाको उद्देश्य

यस योजनाको प्रमुख उद्देश्य सुनिलस्मृति गाउँपालिकामा विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी बनाई जनधनको क्षती कम गर्नुका साथै कोभिड १९ महामारीका कारण परेको अल्पकालीन र मध्यकालीन प्रभावलाई सम्बोधन गर्न जलवायु परिवर्तन अनुकूलन प्रविधिको प्रसार मार्फत प्रोत्साहन प्याकेज र खाद्य सुरक्षाको व्यवस्था सहितको आर्थिक पुनर्लाभका गतिविधिहरु पहिचान गर्नु रहेको छ। यसका अन्य उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेका छन।

(क) विपद् प्रतिकार्यका लागि मुख्य जिम्मेवार तथा सहयोगी निकायहरु पहिचान र अध्यावधिक गर्नु,

(ख) विपद् प्रतिकार्यका लागि विषयक्षेत्रहरूको भूमिका तथा जिम्मेवारी निर्धारण गर्नु,

(ग) विपद्को लेखाजोखा, जोखिम नक्साङ्कन, विगतमा घटेका विपद्का घटनाहरुको तथ्याङ्क सङ्कलन र विश्लेणका आधारमा जोखिम सूचित योजना तर्जुमा गर्नु,

(घ) विपद् प्रतिकार्यका लागि सामान्य पूर्वतयारी, पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरू तय गर्नु,

(ङ) विपद् प्रतिकार्यका लागि उपलब्ध स्रोत साधन र जनशक्तिको लेखाजोखा र सम्भावित विपद्को सामना गर्न आवश्यक क्षमताको आँकलन, प्रक्षेपण र प्रवन्ध गर्न,

(च) कोभिड १९ महामारीका कारण परेको अल्पकालीन र मध्यकालीन प्रभावलाई सम्बोधन गर्न जलवायु परिवर्तन अनुकूलन प्रविधिको प्रसार मार्फत प्रोत्साहन प्याकेज र खाद्य सुरक्षाको व्यवस्था सहितको आर्थिक पुनर्लाभका गतिविधिहरु पहिचान गर्नु।

३. विपद् जोखिमको अवस्था

३.१ विगतका विपद्हरुको विश्लेषण

सुनिलस्मृति गाउँपालिका क्षेत्रमा भएका विभिन्न विपदका घटनाहरुको विवरण अनुसार पहिरो प्रमुख प्रकोपको रूपमा देखिएको छ साथै महामारी, बाढी, हावाहुरी, आगलागी, जंगली जनावर आतँक, खडेरी, कृषिमा रोगकीरा र चट्याङजस्ता

प्रकोपहरुले प्रभाव पारिरहेको अवस्था छ। यस विश्लेषणका क्रममा भूकम्पीय घटनाले विगतमा असर नगरेतापनि नेपाल भूकम्पीय जोखिममा रहेको मुलुक भएकोले सरकारले विपद् व्यवस्थापनका कार्यक्रम तय गर्दा भूकम्पीय जोखिम व्यवस्थापनलाई पहिलो प्राथमिकता दिने भएकाले भूकम्पीय प्रकोपलाई यस गाउँपालिकाले पहिलो सूचीमा नै समेटिएको छ।

तालिका७. सुनिलस्मृति गाउँपालिका भित्र विपदजन्य घटनाबाट क्षति भएका तथा हुनसक्ने स्थान तथा घरधुरी

प्रकोप	साल	स्थान	क्षती
वडा नं. १			
आगलागी	२०६१	तुषारपानी	१ घर जलेर नस्ट
आगलागी	२०६८	वडडाडा	२ घर जलेर नस्ट
आगलागी	२०६९	तल्लो टोला	७ घर जलेर नस्ट
आगलागी	२०७४	डाडा वस्ती टोल	२ घर जलेर नस्ट
आगलागी	२०७५	पञ्चीकोट	७ घर जलेर नस्ट
आगलागी	२०७७	तुषारपानी	१ गोठमा जलेर नस्ट
पहिरो	२०७६	तुषारपानी	२ घरमा क्षती
पहिरो	२०७७	पञ्चीकोट	१ घर पुरेको १ जनाको मृत्यु
पहिरो	२०७७	तुषारपानी	१ घरमा क्षती
पहिरो	२०७९	थुमपाकी टोल	६ घरमा क्षती
पहिरो	२०७८	तुषारपानी टोल	१ घर क्षती
बाढी	२०७७	भेदी टोल	बाढीले बगाएर १ मानवको मृत्यु
बाढी	२०७९	सिमखोला	१ घर बगाएको
महामारी	२०६५	घोडा गाँउ सबै	४७० बाखा, २५ गाई, ६ भैसी, मरेका
महामारी	२०७६	तुषारपानी टोल	२० बाखा मरेका
महामारी	२०७७	घोडा टोल	३५० कुखुरा मरेका
महामारी	२०७७	भेदिटोल	८०० वटा कुखुरा मरेका
महामारी	२०७७	उपल्लो टोल	६०० वटा कुखुरा
हावाहुरी	२०६९	थमपाकी टोल	२ घरको छाना उडाएको
हावाहुरी	२०६९	सल्ली टोल	रामेश्वरी मा.वि को २ वटा भवनको छाना उडाएको
हावाहुरी	२०६९	तुषारपानी टोल	२५ घरको छाना उडाएको
हावाहुरी	२०७८	घोडा टोल	शिशु कल्याण प्रा.वि। को १ भवनको छाना उडाएको
चट्याङ	२०६६	बाझबारी	२ घरमा क्षती
चट्याङ	२०६६	बाझबारी	१ मानव घाइते
चट्याङ	२०७४	तुषारपानी	१ मानव घाइते

प्रकोप	साल	स्थान	क्षती
वडा नं. २			
बाढी	२०६०	हरीगाउँ	माडी खोलाको बाढीले खोला किनारको धान बाली सहितको जमिन कटान र पटान गरी क्षती पुर्‍याएको, १ मील बगाएको ।
बाढी	२०७३	हरीगाउँ	पानीखोलाको बाढीले ज्योती प्रकाश सौचालय पुरेको, विद्यालय जोखिममा, सामुदायिक भवनमा क्षती
बाढी	२०७५	खुंग्री	लुंग्री खोलाले बगरमा संरक्षण गरी राखेको र्नसरी बगाएको ।
पहिरो	२०७९ असोज १९	हिले	माथि बाट झरेको पहिरो संगैको ढुंगाले १ घर भत्काएको, तथा अविरल वर्षाले वडा भित्रका सम्पुर्ण सडकहरु अवरुद्ध भएका ।
पहिरो	२०७९	आरने खोला	धारापानी खुंग्रीमा पहिरोले १ घर पुरेको, ३ घरको मकै सहितको बाली पुरेको ।
पहिरो	२०७७	खुंग्री	घर तल बाट झरेको पहिरोले १ घर भत्काएको ।
पहिरो	२०७९	हिले	हृदय आ.वि.मा माथि बाट झरेको पहिरोले १ नवर्निमित (१६ लाख लागतमा बनेको) भवन पुर्ण रुपमा क्षती ।
जंगली जनावर आतंक	२०६९	गोगनपानी	बनेलको आक्रमणबाट १ जनाको मृत्यु ।
वडा नं. ३			
पहिरो	२०७९	रुनिवाङ बजार	पहिरोको जोखिममा
पहिरो	२०७९	पलासे	बस्ती तलबाट झरेको पहिरोले बस्ती जोखिममा
खडेरी	२०७५	वडा भरी	वडा भरीका गहुँ र जौ मा क्षती
खडेरी	२०७९	वडा भरी	वडा भरीका गहुँ र जौ मा क्षती
वडा नं. ४			
बाढी	२०७९	सुलिचौर	फगाम खोलाको बाढीले बगाएर १ जनाको मृत्यु
बाढी	२०७९	सुलिचौर	फगाम खोलाको बाढीले १ वटा विद्यालय बगाएको
बाढी	२०७९	सुलिचौर	फगाम खोलाको बाढीले खोला छेउका खेतियोग्य जमिन निरन्तर कटान गर्दै गएको
बाढी	२०७९	छिर्ने	लुङ्ग्री खोलाको बाढीले खोला छेउका खेतियोग्य जमिन निरन्तर कटान तथा पटान गर्दै गएको
बाढी	निरन्तर	छिर्ने	देउखुरी खोलाले २० घरधुरीले प्रयोग गर्ने सिंचाईकुलो उच्च जोखिममा

प्रकोप	साल	स्थान	क्षती
बाढी	निरन्तर	बाग्मा	बस्ती माथिको खहरेमा बर्षातमा आउने बाढीले २५ घर जोखिममा ।
बाढी	निरन्तर	लुङ्ग्री खोला	लुङ्ग्री खोलाको बाढीले खोला छेउका लाम्पाटा बगर, घुमने, बाजुघाट, बायोखोला, हेसु, बेरबाङको खेतियोग्य जमिन निरन्तर कटान तथा पटान गर्दै गएको
बाढी	निरन्तर	आमगाट	जुतुङ खोलाको बाढीले खोला छेउका आमगाटको खेतियोग्य जमिन निरन्तर कटान तथा पटान गर्दै गएको
बाढी	निरन्तर	अरेस खोला	अरेस खोलाको बाढीले खोला छेउका बगर, ओडार, चामेरका खेतियोग्य जमिन निरन्तर कटान तथा पटान गर्दै गएको
पहिरो	निरन्तर	बाबुवाङ	घरतलको सडकले गर्दा १ घर उच्च जोखिममा ।
पहिरो	निरन्तर	कोइराल खर्क	घरतलको सडकले गर्दा १ घर उच्च जोखिममा ।
पहिरो	निरन्तर	कोइराल खर्क	सहायक सडकले गर्दा ३ घर उच्च जोखिममा ।
पहिरो	निरन्तर	सुलिचौर	सुर्योदय मा.वि.को पछाडीबाट झरेको पहिरोले विद्यालय उच्च जोखिममा ।
आगलागी तथा करेन्टको जोखिम	निरन्तर	सुलिचौर	विजुलीको लाईनका काठका पोलहरु सडेर ढल्ने अबस्थाले गर्दा घरहरु तथा स्वास्थ्य चौकी उच्च जोखिममा ।
वडा नं. ५			
पहिरो	२०७९	पुरानो रिजा	खेतियोग्य जमिनमा क्षती
पहिरो	२०७९	लुम्काना	जमिन धसेर ७ घरधुरी विस्थापित भएका र अहिले पनी जोखिममा ।
पहिरो	२०७९	रिजाको कुर्लुङ	खेतीयोग्य जमिन पुरेको ।
पहिरो	२०७९	रिजा (बोगा)	पहिरोले १२ घर धुरी उच्च जोखिममा ।
पहिरो		काप्रा (सिमरेनी)	पहिरोले सडकमा क्षती तथा सडक माथिका ३ घर उच्च जोखिममा ।
पहिरो		सिमरेनी	गजरखोला तलबाट झरेको पहिरोले १६ घरधुरीले सिंचाईमा प्रयोग हुने सिंचाईकुलोमा निरन्तर क्षती भएर जमिन बाँझो रहेको ।
पहिरो		काप्रा (घोरन्टे टोल)	घरमाथि बाट आएको पहिरोले ३ घर उच्च जोखिममा, बर्षातको समयमा घर छोडेर भाग्ने गरेका ।
पहिरो		काप्रा (लाहुरे डाँडा)	सडकले गर्दा सडक माथिका ८ घर उच्च जोखिममा ।
पहिरो	२०७७	भुम	जमिन चर्किएर बस्ती जोखिममा
पहिरो		बयरबोट (खलागडा)	सडकबाट झरेको पहिरोले ४ घर उच्च जोखिममा ।

प्रकोप	साल	स्थान	क्षती
पहिरो		काफलबोट गैरा	जमिन धसेर २२ घरधुरीको खेतियोग्य जमिनमा क्षती ।
पहिरो		मनघा	जिवनद्धार प्रा.वि.को पछाडीबाट झरेको पहिरोले विद्यालय उच्च जोखिममा ।
पहिरो	२०७९	मनघा	जुम्बा खानेपानी मुहानमा झरेको पहिरोले ७० घरधुरीले प्रयोग गर्ने खानेपानीको मुहान पुरेको ।
पहिरो		खिमाङ टोल	बस्ती तल झरेको पहिरोले १ घर उच्च जोखिममा तथा ५ घर जोखिममा रहेका ।
पहिरो		बानबारे, वडारकुना	पहिरोले ३५ घरधुरीको खेतीयोग्य जमिनमा क्षती पुर्‍याउँदै आएको ।
पहिरो		धौलीवाङ, मसार	सडकका कारणले सडक माथिका १५ घरधुरीको जमिनमा क्षती पुर्‍याएको ।
पहिरो	२०७९	क्वालीगाउँ	पहिरोका कारण ३ घर तथा गाईबाखाहरु पुरेको तथा सुर्योदय आ.वि., स्वास्थ्य इकाईको भवन, १५ घर उच्च जोखिममा ।
पहिरो		बुद्धिबास	पहिरोले ४ घर उच्च जोखिममा
पहिरो		क्वाली गाउँ	सर्गा खोलाको दर्कि पहिरोले ४० घर परिवारको जमिन पुरेको तथा निरन्तर पुर्ने क्रम जारी छ ।
पहिरो		सर्गा	पहिरोले ३ घर उच्च जोखिममा ।
पहिरो		ईतेखारा	पहिरोले १५ घरधुरीको जमिन उच्च जोखिममा ।
पहिरो		रानीसहारा	पहिरोले १३ घर उच्च जोखिममा तथा सिंचाई पोखरीमा क्षती ।
पहिरो		तिमुरधारा	पहिरोले ५ घरधुरीको जमिन उच्च जोखिममा ।
पहिरो		गैराखेत	पहिरोले १५ घरधुरीको जमिन उच्च जोखिममा ।
पहिरो		हान्टीखोला	पहिरोले १५ घरधुरीको जमिन उच्च जोखिममा ।
पहिरो		क्वालीगाउँ (दलितटोल)	सडकले गर्दा सडक माथिका ८ घरधुरी तथा तलका १२ घरधुरी पहिरोको उच्च जोखिममा ।
पहिरो		गैरा	सडकका कारण सडक माथिका ९ घर पहिरोको उच्च जोखिममा ।
पहिरो		फालिवाङ	फालिवाङ खोला पहिरोले २ घर तथा जमिन उच्च जोखिममा ।
पहिरो		मनघा	भुमेथान सडकले सडकमाथिको १ घर उच्च जोखिममा ।
पहिरो		सिम्रेनी	सडकका कारणले सडक तल रहेको घर तथा खानेपानी ट्याङ्की जोखिममा ।

प्रकोप	साल	स्थान	क्षती
बाढी	२०७९	बाहुनडेरा	टाकुरा खोला कटानले जमिन बगेर ७ घर तथा बालबोध आ.वि. उच्च जोखिममा।
बाढी		गजुरखोला कटान	बगर खेत, काफलबोट, स्याउले खेत बाली सहित प्रत्येक बर्ष कटान गरी क्षती पुर्‍याईरहेको।
बाढी	२०७८ कार्तिक	रुइझ्काखोला बस्ती	सुवाखोला बाढीले ४ घर उच्च जोखिममा, ३०/३२ परिवारको जमिन उच्च जोखिममा।
बाढी		ठुलोखोला बाढी	बाढीले अखेनीका १३ घर, भेडेखर्क ४ घर, भ्केवाङ ९ घर, एक्लेबगर ६ घर, राईम ५ घरको जमिन बर्षेनी कटान गर्ने गरेको।
बाढी		रिहिम टोल	रिहिम खोलाको बाढीले कटान गरेर ४ घर उच्च जोखिममा
बाढी		क्वालीगाउँ	पवाङ खोलाको बाढीका कारण क्वालीगाउँका २ वटा खानेपानी मुहान तथा सार्लिवाङमा १ वटा मुहान र ६ घर तथा खेतबारी उच्च जोखिममा।
बाढी		डाँडागाउँ	सुवाखोलाको बाढीले वर्षेनी जमिन कटान गरिरहेको।
बाढी		वडा कार्यालय	वडा कार्यालय पछाडीको खोलाको कटान ले वडा कार्यालय जोखिममा
वडा नं. ६			
बाढी		गजुर खोला	बााढीले बहरबोट ८ घर, बगरखेत १० घर, काफलबोट ८ घर, पल्तेबगर २५ घर, चौदेला खेत ४ घरको खेतीयोग्य जमिन निरन्तर कटान गर्दै गरेको।
बाढी		दिखेत	झिवा खोला कटानले १७ घरको जमिन जोखिममा
बाढी		धनवाखोला	खुमेलखोला कटानले १५ घरधुरीको जमिनमा क्षती तथा निरन्तर कटान गरेको।
बाढी		कुवापानी	वर्षाको भलले गर्दा ९ घर जोखिममा
पहिरो	२०२८	पातीहाल्ना	बस्ती नै सरेको
पहिरो		धनमुडा	सडकका कारणले सडक माथिका २० घर पहिरोको उच्च जोखिममा
पहिरो		भिम्बा	जमिन धसेर ३२ घरधुरी जोखिममा
पहिरो			गजुरकोट दरबारको पुर्व तिरको जमिन बर्षेनी धस्ने गरेको र जसले गर्दा जनद्धार प्रा.वि., वडा कार्यालय, हुलाक कार्यालय जोखिममा
पहिरो		कबरटोल (पानीपोखरा)	सडकले गर्दा सडक माथिको १ घर पहिरोको उच्च जोखिममा
वडा नं. ७			

प्रकोप	साल	स्थान	क्षती
बाढी		जुतुङखोला	जुतुङखोला बाढीले १ जनालाई बगाएको
बाढी		अरेसखोला	बाढीले बन्दीखोला, लाम्पाटा, पाल्नोपाखा, लहरेबास, झक्रेनीगारे बगर गरी जम्मा २५ घरधुरीको खेतियोग्य जमिन बर्षेनी कटान गर्ने गरेको । सिंचाईकुलोमा बर्षेनी क्षती पुर्‍याउने गरेको ।
बाढी		पातीखर्क	बस्ती माथि बाट आउने खोलाले १६ घर जोखिममा तथा ढपरी खोला देखि पातीखर्क सम्म ३२ घरधुरीको खेतीयोग्य जमिनमा क्षती तथा जोखिममा ।
बाढी		सिस्नेबगर	सिस्नेबगर खोलाले ४ परिवारको खेत बगाएको तथा निरन्तर कटान गरीरहेको ।
बाढी		स्याउलेपानी	वर्षातको समयमा सडकको भल बस्तीमा पसेर १ घर जोखिममा ।
पहिरो		पोबजा	बर्षातको समयमा खोलसकिो भेलले कटान गर्रा जमिन तलको पहिरोका कारण ३० परिवारको खेतियोग्य जमिनमा क्षती ।
पहिरो		गुरुङघरे	सडकका कारणले सडक माथिका ७ घर पहिरोको उच्च जोखिममा
पहिरो		कोलफेद टोल	सडकको बिचमा बस्ती भएकोले सडक पहिरोका कारण १२ घर उच्च जोखिममा
पहिरो		कुनापानी (ध्वारीकोट)	जमिन धसेर ५ घर उच्च जोखिममा तथा बस्तीनै जोखिममा, बर्षातको समयमा घर नै छोडेर भाग्ने गरेको
पहिरो		चिसापानी	पहिरोले १ घर उच्च जोखिममा तथा बिजुलीको पोल पनी जोखिममा ।
पहिरो		चिसापानी	पहिरोले घर फर्कदै गरेको १ जनाको मृत्यु, ४ वटा बाखा तथा ३ वटा गोरु मरेका ।
पहिरो		हाम्पल	सडकका कारणले सडक माथिका ८ घर उच्च जोखिममा तथा वर्षातको समयमा घर छोड्नु पर्ने अवस्था
पहिरो		घरेलीखोला लेक	पहिरोले घोरेटो बाटोमा क्षती तथा १ घर उच्च जोखिममा ।
पहिरो		डोल्न गैरा	जंगलबाट आएको पहिरोले बाटोमा क्षती तथा ६ घर जोखिममा ।
चट्याङ	२०७८	भैंसीपुरे	चट्याङबाट आगलागी भएर १ घर जलेर नस्ट परेको ।
वडा नं. ८			
पहिरो	२०६०	पिपल चौतरा टोल	१ घर क्षति
पहिरो	२०६१	चुदरा टोल	पशु चौपायको मृत्यु भएको

प्रकोप	साल	स्थान	क्षती
पहिरो	२०६४	चिलने पधेरा टोल	खेत बारीमा क्षति करिव ५ रोपनी
पहिरो	२०७१	गलदुङ्ग	१ मानव मृत्यु
पहिरो	२०७४	गलदुङ्ग	१५ गोठ मा क्षति
पहिरो	२०७४	लिस्ने टोल	३ मानव को मृत्यु
पहिरो	२०७७	तिनपाते	१ गोठमा क्षति
पहिरो	२०७८	राहुटोल	१ घरमा क्षति
पहिरो	२०७८	मिलन चोक	१ गोठमा क्षति तथा २ गाईको मृत्यु
आगलागी	२०६६	देउघर टोल	१ घर पुर्ण क्षति
आगलागी	२०६८	काखा खोला	१ घर पुर्ण क्षति
आगलागी	२०७०	लेख	१ घर पुर्ण क्षति
आगलागी	२०७१	कामी टोल	१ घर पुर्ण क्षति
आगलागी	२०७३	लेख, फुलधारा	३ घर ३ गोठ पुर्ण क्षति
आगलागी	२०७५	अफले पोखरा	१ घर पुर्ण क्षति
आगलागी	२०७७	आरु खर्क	१ घर पुर्ण क्षति
आगलागी	२०७७	घोधारा, लाकुरे टोल	१ घर २ गोठ पुर्ण क्षति
आगलागी	२०७८	डोका डेरा	१ घर पुर्ण क्षति
आगलागी	२०७८	भेगर टोल	१ घर पुर्ण क्षति
आगलागी	२०७९ र०३	पिपल चौतारो	१ घर पुर्ण क्षति
आगलागी	२०७९/११/१५	पिपल चौतारो	१ घर पुर्ण क्षति
चट्याङ	२०७७	अफले टोल	१ घरमा क्षति
चट्याङ	२०७८	फुल धारा र टोपरेवी	२ घर क्षति र ४ मानव घाईते
हावाहुरी	२०७५	नमुना प्रा.वि	भवनको २ वटा छाना उडाएको
हावाहुरी	२०७६	लिस्ने प्रा.वि	भवनको २ वटा छाना उडाएको
रोगकिरा	२०७७	वडा सबै बस्तीहरुमा	गहु बालीमा क्षति
महामारी	२०७७	चिल्ने टोल	२५० भेडा बाखा मरेको
असिना	२०६१	सबै वडा भरी	खेति बालीमा क्षति
असिना	२०७९/१२/४	अफले टोलमा	जौं, गहू नस्ट भएको

स्रोत : वडा स्तरिय छलफल तथा अर्न्तक्रिया -२०७९

३.२ गाउँपालिकामा भएका कानूनी, नीतिगत तथा संस्थागत व्यवस्था

सुनिलस्मृति गाउँपालिका अर्न्तगत पालिका अध्यक्षको नेतृत्वमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन भै सक्रिय रहेको छ। स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले पालिका क्षेत्र भित्र समग्र विपद् जोखिम व्यवस्थापनका लागी नेतृत्वदायी

भुमिका निर्बाह गरेकोछ। यसका साथै स्थानीय स्तरमा रहेका सरकारी तथा गैरसरकारी संघ, संस्थाहरुको आपतकालिन अवस्थामा प्रतिकार्यका लागी क्षमता समेत पहिचान गरि स्थानीय विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी कायान्वयन गर्नुपर्ने रहेको छ ।

यस गाउँपालिकाका सबै वडामा वडा अध्यक्षको नेतृत्वमा वडा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन भई क्रियाशील अवस्थामा रहेका छन ।

तालिका ८. सन्दर्भ सामाग्रीहरुको समिक्षा

क.सं.	प्रतिवेदनको नाम	पुर्व असल अभ्यास	मुख्य सिकाई	सुझाव
१				
२				
३				
४				

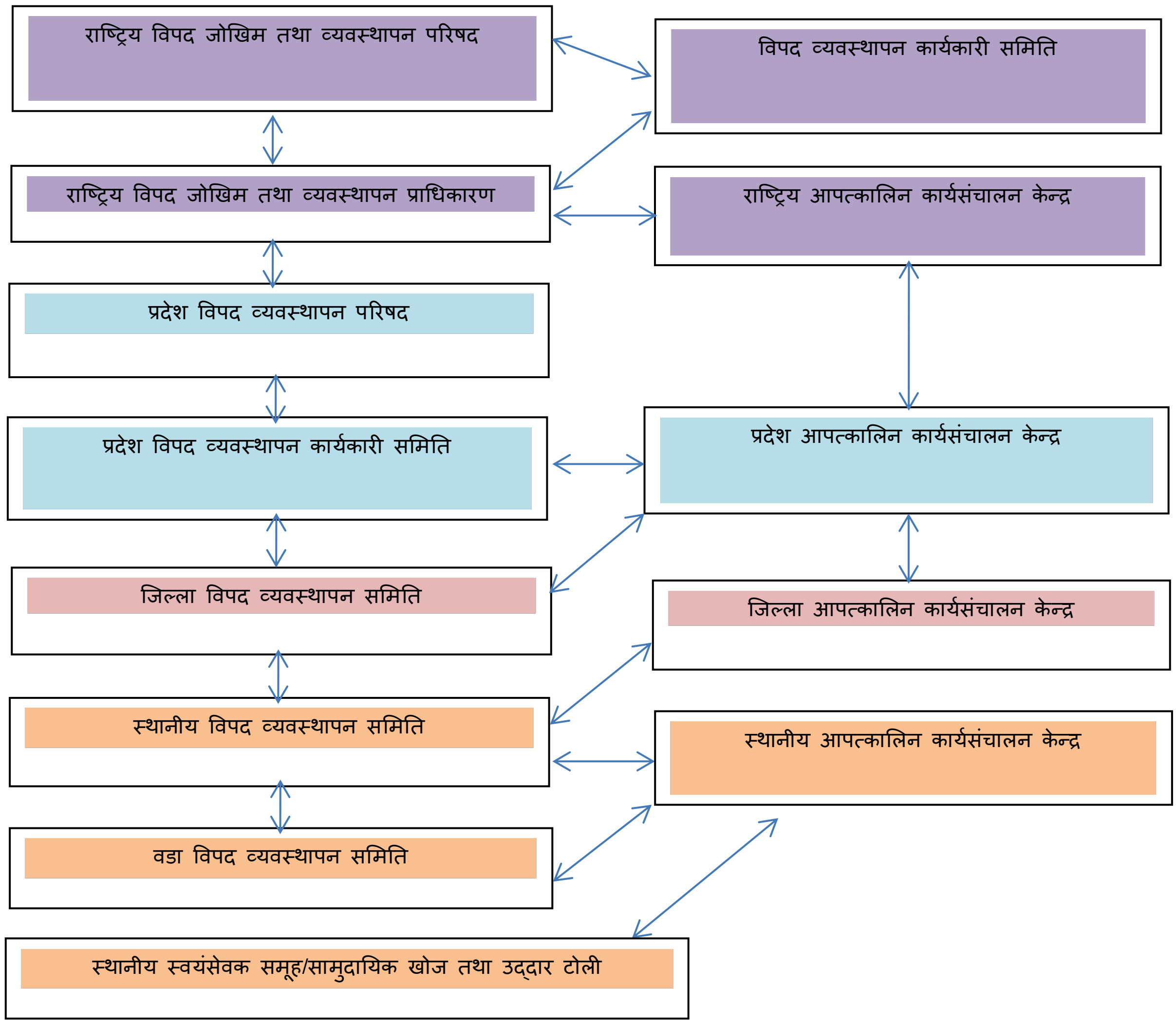

चित्र ३. स्थानिय तह देखि केन्द्रिय तहसम्मको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य संयन्त्र

३.३ प्रमुख प्रकोपहरू र प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपहरू

यस गाउँपालिकामा विपद्को इतिहास तथा वर्तमान अवस्थालाई छलफल र विश्लेषण गरी विभिन्न प्रकारका प्रकोपहरु मध्ये सबैभन्दा बढी असर पारेको र पार्न सक्ने प्रकोपको विश्लेषण गर्न यो विधिको प्रयोग गरिएको छ ।

तालिका ९. प्रकोप स्तरिकरण

प्रकोप	पहिरो	बाढी	कृषि, पशु महामारी	हुरिबतास	चट्याङ	खडेरी	वन्यजन्तुको जोखिम	असिना	आगलागी
पहिरो		पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो	पहिरो
बाढी			बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी
कृषि, पशु महामारी				कृषि, पशु महामारी	कृषि, पशु महामारी	कृषि, पशु महामारी	वन्यजन्तुको जोखिम	कृषि, पशु महामारी	आगलागी
हुरिबतास					हुरिबतास	खडेरी	वन्यजन्तुको जोखिम	हुरिबतास	आगलागी
चट्याङ						खडेरी	वन्यजन्तुको जोखिम	असिना	आगलागी
खडेरी							वन्यजन्तुको जोखिम	खडेरी	आगलागी
वन्यजन्तुको जोखिम								वन्यजन्तुको जोखिम	आगलागी
असिना									आगलागी
आगलागी									
अंक	९	८	५	३	१	४	६	२	७
स्तर	**पहिलो**	**दोस्रो**	**पाँचौं**	**सातौं**	**नवौं**	**छैटौं**	**चौथो**	**आठौं**	**तेस्रो**

स्रोत : सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको गाउँकार्यशाला गोष्ठी -२०७९

नोटः नेपाल भूकम्पको उच्च जोखिममा रहेको मुलुक हुँदा प्रकोप स्तरीकरण गर्दा भूकम्पलाई तुलनामा राखिएको छैन् । तर भुकम्प पहिलो नम्बरको प्रकोपको रुपमा प्राथमिकतामा राखी विपद प्रतिकार्य योजना तयार गरीने छ ।

३.४ सम्भाव्य प्रकोपको आँकलन तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्रको नक्साँकन

सुनिलस्मृति गाउँपालिका अर्न्तगत विगतका बर्षमा विपदले क्षति पुर्‍याएको आधारमा पालिका भित्र बहुप्रकोपबाट श्रृजित विपद्हरुको सामना गरिरहनु परेको छ । यस पालिका भित्र भुकम्पको प्रभाव नदेखिएता पनि ग्रामिण बस्ती तथा पुराना भौतीक संरचना भएकाले भुकम्प जस्ता प्रकोपको पनि उच्च जोखिममा रहेको अवस्था छ । यि मध्ये पहिरो, बाढी लगायत अन्य प्रकोपहरु बाट भएको क्षती र सम्भावित क्षतिलाई आधार मानेर यस पालिका भित्र सम्भावित प्रकोप जोखिम (सङ्कटासन्नता) तालिका तयार गरिएको छ।

तालिका १०. प्राकृतिक प्रकोपको जोखिममा रहेका परिवारको विवरण

प्राकृतिक प्रकोपको किसिम	वडा नं.								जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	
बाढी	५७६	१११	१५४	१५०	६६	९	३२२	९७	१४८५
पहिरो	६७३	३०८	१९९	२४६	४८०	१६६	४९६	२९३	२८६१
कटान	२४	११८	१५	४३	३९	६	३८	१	२८४
महामारी	१८०	२२१	३२	४०	६८	११	११४	४	६७०
डढेलो	४२२	२५६	६८	७७	४२१	१८	१५६	१७३	१५९१
हुरिबतास	५०७	३७१	२९९	२१७	५३०	१५०	२९६	१०८	२४७८
चट्याङ	९७	२३५	१२८	२१२	४४६	४	९०	९०	१३०२
खडेरी	२६७	१३५	४६	११	३०५	२८	२७८	४१	११११
भोकमारी	२८	३७	४	२	२१	२१	११७	२	२३२
वन्यजन्तुको जोखिम	९	४१	२	५	६	१८	४	२	८७
असिना	२२	५१	३१	९०	३४	१८	१३३	३	३८२
आगलागी	५७	७१	३	१०४	२४	१०	६१	१	३३१
अन्य	०	२	१	०	०	२०१	०	१५	२१९
कुनै पनि जोखिम नभएको	०	३२२	१९८	४	०	२१२	४१	३३४	११११
जम्मा	**८३८**	**९९३**	**७१५**	**७४१**	**६१४**	**६९१**	**७४९**	**९२४**	**६२६५**

स्रोत : सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण -२०७७

तालिका ११. सुनिलस्मृति गाउँपालिका भित्र रहेका जोखिमयुक्त टोल तथा बस्ति

क्र. स.	प्रकोप	सम्भावित प्रकोप प्रभावित क्षेत्र तथा प्रभाव	
		प्रभावित हुनसक्ने टोल	प्रभावित परिवार संख्या / घरसंख्या
वडा नं. १			
१	बाढी,	घोरखोला	
२	पहिरो	उर्लिखोला, घोडाकोट, सेरपाटा	
३	खडेरी	साविकको वडा नं १ देखि ४ सम्म	
४	आगलागी	घोडाकोट, भलवाङ, टाकुरा, उर्लिखोला, थुमपाकी	
वडा नं. २			

क्र. स.	प्रकोप	सम्भावित प्रकोप प्रभावित क्षेत्र तथा प्रभाव	
		प्रभावित हुनसक्ने टोल	प्रभावित परिवार संख्या / घरसंख्या
१	बाढी,	लाम्पाटा, पेदीखेत, स्यानीचौर, लांटीवाङ, देउखुरी खोला, धारापानी, कामीटोल, तल्लो टोल, माडीचौर, महेन्द्री, ढिकदेरा, तार, सिम्ले, लामाचौर, छमखुट्टा	
२	पहिरो	तल्लो गोगनपानी, धारा, कोहलफेद, कुवारधारा, चौपाता, लाम्पाटा, माहेडाँडा, लाम्पाटा, पेदीखेत, रातोमाटा, बालधारा, लांटीवाङ, गैरीटोला, दमाईटोल, ढिकफेर, सोड, धनाचौर, सेरा, टाईगर, बोदुङ, देउखुरी खोला, धारापानी, तल्लोटोल, समालधारा, कामीचौर, ठकुरीटोल, माडीचौर, जिम्री, गोगनपानी, माथिल्लो टोड्के, भालीज्याम, महेन्द्री, खलसिङ्गे, कोम्पा, नयाँखुटी, उड्केपाटा, इजर, टोड्के, ढिकदेरा, तल्लो खण्ड, कालिआँप, सिम्ले, लामाचौर, चिहान डाँडा, छमखुट्टा, आँपचौर	
३	खडेरी	तल्लो गोगनपानी, धारा, चौपाता, माहेडाँडा, रातोमाटा, बालधारा, तिमिले, उपल्लो टोल, तल्लोटोल, समालधारा, पाटीभिर, कामिटोला, कामीचौर, ठकुरीटोल, माडीचौर, जिम्री, गोगनपानी, माथिल्लो टोड्के, भालीज्याम, महेन्द्री, खलसिङ्गे, कोम्पा, नयाँखुटी, उड्केपाटा, इजर, टोड्के, ढिकदेरा, तल्लो खण्ड, टोड्के, चिहान डाँडा, लैनचौर	
४	आगलागी	तल्लो गोगनपानी, धारा, कोहलफेद, कुवारधारा, चौपाता, लाम्पाटा, माहेडाँडा, लाम्पाटा, रातोमाटा, बालधारा, गैरीटोला, दमाईटोल, ढिकफेर, सोड, धनाचौर, सेरा, टाईगर, बोदुङ, देउखुरी खोला, धारापानी, तिमिले, उपल्लो टोल, तल्लोटोल, समालधारा, कामीचौर, माडीचौर, जिम्री, गोगनपानी, माथिल्लो टोड्के, भालीज्याम, खलसिङ्गे, कोम्पा, नयाँखुटी, उड्केपाटा, इजर, टोड्के, ठुलागैरा, लामाचौर	
वडा नं. ३			
१	बाढी	फोरसा चौर धोरलङ, तल्लो खाडा ढाँडा, दाईवाङ, दारीमधारा, च्युरीबोट, हर्रोबाङ, खापाटोल, दापलाङ, छापखोला, घायस्थान, धैरेनी, टोमटा	
२	पहिरो	केरावारी रुनीवाङ, फोरसा चौर धोरलङ, लाउवाङ, तल्लो खाडा ढाँडा, तल्लो थर, दाईवाङ, रोहवाङ, दारीमधारा, च्युरीबोट, पोखरा, खापाटोल, उपल्लोथर, छापखोला, लामपाटा, कटवाल, खत्रीटोल, टोमटा	
३	खडेरी	केरावारी रुनीवाङ, पोलासे सेलमसार, दारीमधारा, रत्नवाङ, हर्रोवाङ, साउनेपानी, माभाङ, लम्पुजा, बराबोट खैरेनी, घर्ति विष्टटोल, हरवाङ टोल, स्यानडोव लेक, दापलाङ, उपल्लोथर,	

क्र. स.	प्रकोप	सम्भावित प्रकोप प्रभावित क्षेत्र तथा प्रभाव	
		प्रभावित हुनसक्ने टोल	प्रभावित परिवार संख्या / घरसंख्या
		वडा, छापखोला, घायस्थान, पोखराधारा, तल्लोधारा, सल्लेरीधारा, धैरेनी, लामपाटा, कटवाल, खत्रीटोल, घोरलकाटे, टोमटा	
४	आगलागी	लाउवाङ, तल्लो खारा ढाँडा, दाईवाङ, रोहवाङ, दारीमधारा, हर्रोवाङ, साउनेपानी, माभाङ, लम्पुजा, बराबोट खैरेनी, धाक्लीवाङ, खापाटोल, हरवाङ टोल, स्यानडोव लेक, दापलाङ, उपल्लोथर, छापखोला, घायस्थान, सल्लेरीधारा, घोरलकाटे, टोमटा	
वडा नं. ४			
१	बाढी	सुलिचौर, देउखुरी खोला, बाग्मा, पाल्नो बन (डराखोला), बायखोला, छिर्ने पाल्नो, हेसु, घरेली खोला	
२	पहिरो	सितल, बर्जिवाङ, धनमुडा, धनचौर, पाल्नो बन (डराखोला), छिर्ने पाल्नो, सिलथापे, कोइराला खर्क, भैंसीधारा तल्लो, राम्चेधारा, भैंसीधारा उपल्लो, घरेली खोलास	
३	खडेरी	बाउबाङ, कुमलधारा, कोईराला खर्क, भैंसीधारा तल्लो, राम्चेधारा, भैंसीधारा उपल्लो	
४	आगलागी	सुलिचौर, छिर्ने, देउखुरी खोला, बाउबाङ, कुमलधारा, तिसल, बर्जिबाङ, धनमुडा, बाग्मा, धनचौर, बायखोला, छिर्ने पल्लो, सिलथापे, कोइराला खर्क, भैंसीधारा तल्लो, राम्चेधारा, हेसु, भैंसीधारा उपल्लो, चाल्ने घडेरी, बाबन पोखरी, घरेली खोला	
वडा नं. ५			
१	बाढी,	लुङ्गी, सिम्लेनी, सारनचौर, आपचौर, टाकुरखोला, रोकादेरा, बयरबोट, किमचौर, काट्ने, उईजाखोला, रिहिम खरीधारा, पवाङखोला,	
२	पहिरो	लुङ्गी, रानकोट डाँडा, रिभ्का, पुरानो रिभ्का, पुरीडाँडा, काली पोखरा, सिम्लेनी, घोरन्टे, काप्राधारा, लाकुरीधारा, सारनचौर, आपचौर, टाकुराखोला, रोकादेरा, बयरबोट, किमचौर, काट्ने, दमाईडेरा, मनगा, खिनबाङ, पल्लोबन, भरेपुर, डाँडागाउँ, उइजाखोला, काप्राबाङ, कापभिङ, बुद्रीबाङ, सालबाङ, रिहिम खरीधारा, सार्लिवाङ तल, सार्लिवाङ माथि, पवाङखोला, ढुङ्गागाडे, फलिवाङ, खाम, भेवाङ, धनुवड, रेलेवाङ, सर्घा, बैरागीटोल, नेवारटोल, डाङ्गवाङ, कोलफेद, बैशफेद, भरेवाङ, दलितटोल, पुनदेरा, दुम्सीकुना, सल्लावती, धावाखोला	
३	खडेरी	लुङ्गी, रानकोट डाँडा, रिभ्का, पुरानो रिभ्का, पुरीडाँडा, काली पोखरा, सिम्लेनी, घोरन्टे, काप्राधारा, लाकुरीधारा, सारनचौर, रोकादेरा, दमाईडेरा, मनगा, खिनबाङ, पल्लोबन, भरेपुर,	

क्र. स.	प्रकोप	सम्भावित प्रकोप प्रभावित क्षेत्र तथा प्रभाव	
		प्रभावित हुनसक्ने टोल	प्रभावित परिवार संख्या / घरसंख्या
		डाँडागाउँ, उइजाखोला, काप्राबाङ, कापफिङ, बुद्रीबाङ, सालबाङ, सार्लिवाङ तल, सार्लिवाङ माथि, ढुङ्गागाडे, टाँपु, फलिवाङ, खाम, सर्घा, बैरागीटोल, नेवारटोल, डाङ्गवाङ, कोलफेद, बैशफेद, भरेवाङ, दलितटोल, पुनदेरा, दुम्सीकुना, सल्लावती, धावाखोला	
४	आगलागी	लुङ्गी, रानकोट डाँडा, रिफा, पुरानो रिफा, पुरीडाँडा, काली पोखरा, सिम्लेनी, घोरन्टे, काप्राधारा, लाकुरीधारा, सारनचौर, दमाईडेरा, खिनबाङ, पल्लोबन, भरेपुर, डाँडागाउँ, काप्राबाङ, कापफिङ, बुद्रीबाङ, सालबाङ, ढुङ्गागाडे, टाँपु, फलिवाङ, खाम, फेवाङ, धनुवड, रेलेवाङ, बैरागीटोल	
वडा नं. ६			
१	बाढी	पारीभिर टोल, अमलधारा/स्याला, भाक्रिखोला, टिम्लेखर्क/कुलोमहर/साठीमुरे	
२	पहिरो	पातीहाल्न, धनमुडा, भिम्पा, विचटोल, अमलधारा/स्याला, डिटोल, भाक्रिखोला, टिम्लेखर्क/कुलोमहर/साठीमुरे	
३	खडेरी	धनमुडा, भिम्पा, ओखरबोट, बिचटोल, पारीभिर टोल, कौछेना, एक्लेपाटा, अमलधारा/स्याला, बाहुन टोल, कुक्वरटोल, टाकसाा धारा, भाक्रिखोला,	
४	आगलागी	सिर्मकोट, भिम्पा, ओखरबोट, बिचटोल, कौछेना, बाहुन टोल, कुवरटोल, टाकुरा धारा, रातामाटा टोल, भैंसी चरन/सुनडेरा, भाक्रिखोला, लाटोमारे, थामलेक, लामोभिर	
वडा नं. ७			
१	बाढी	ढपरी	
२	पहिरो	हरीपल, नरमखोरे, ओखला, ढुङ्गेभाक्री, कोबजा, सरंगेपोखरा, बिस्टटोल, अमिलचौर, पाभाङ, दोबाटा, भिङ्गीपारी, जैबलीपोखरी लेक, घरेलीखोला नहरेखोला, ढपरी, मुख्यटोल जमालटोल	
३	खडेरी	धुम्माङ, बाँसेडाँडा, दारफेद, मालाङ फाल्ने, दोबाटा, घरेलीडाँडा, घरेलीखोला नहरेखोला, खरीखोला, ढपरी, बिवना,	
४	आगलागी	हरीपल, नरमखोरे, धुम्माङ, बाँसेडाँडा, मालाङ फाल्ने, बोबजा, खोरबाङ, पाभाङ, दोबाटा, भिङ्गीपारी, घरेलीडाँडा, खोपीभारा, जैबलीपोखरी लेक, घरेलीखोला नहरेखोला, बिवना, मुख्यटोल जमालटोल	
वडा नं. ८			
१	बाढी	अरेस खोलाका किनार	

क्र. स.	प्रकोप	सम्भावित प्रकोप प्रभावित क्षेत्र तथा प्रभाव	
		प्रभावित हुनसक्ने टोल	प्रभावित परिवार संख्या / घरसंख्या
२	पहिरो	लेख, पोखरा वाङ, तिजुफेद, धाराखर्क, फुलधारा, गुराँसे	
३	खडेरी	चिन्ने, लेख, अफले, लेखढुम	
४	आगलागी	लेख, धनु खोले, अरेस ठुलोगाउँ, चिन्ने, धाराखर्क, अफले पोखरा, गुराँसे, फुलधारा	

स्रोत : वडा स्तरिय छलफल तथा अर्न्तक्रिया -२०७९

३.५ विपद् सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण

सुनिलस्मृति गाउँपालिका निरन्तर विपद्का घटना भैरहने गाउँपालिका हो । यस पालिका भएर बाह्रै महिना बग्ने माडी तथा लुंग्री नदी लगाएत लगायत स-साना खहरे खोलाहरुका कारण बर्षेनी पहिरो तथा बाढीको उच्च जोखिम रहेको छ । यस पालिकाको सम्पुर्ण भुभाग उच्च पहाडी तथा कमजोर भिरालो भएकोले पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको छ । वर्षातका समयमा पालिकाका विभिन्न स्थानमा पहिरो जाने तथा नदी, खोलाका तटीय क्षेत्रमा वसोवास गर्ने समुदायहरु प्रायः बाढी तथा पहिरोका सामस्या यस क्षेत्रका लागी नियमित जसो भैसकेको छ । यि प्रकोपका अलावा भुक्षय पनि यहाँको प्रमुख प्रकापका रुपमा रहेको छ ।

भिरालो तथा कमजोर भुवनोट भएका कारण वर्षेनी मलिलो माटो बगाएर लैजानाले कृषि उत्पादनमा ह्रास आएको छ । विपद् जोखिमलाई ध्यान नदिई निर्माण गरिएका विकास निर्माणका कार्यहरु अर्को चुनौती रुपमा थपिएको छ । अव्यवस्थित रुपमा गरिएको सडक निर्माण तथा विस्तारले पहिरोको जोखिमलाई निकै बढाएको छ भने अर्को तर्फ अनियन्त्रित बन विनासले पनि समस्या निम्त्याएको देखिन्छ । यस गाउँपालिका अर्न्तगत रहेका बजार तथा ग्रामिण क्षेत्रका बस्ति बिना योजना स्वस्फुर्त रुपमा बस्न गएका तथा निर्माण गरिएका भौतिक संरचनाहरु पनि पुराना हुनका साथै विपद् जोखिमलाई ध्यान नदिई निर्माण गरिएका कारण भुकम्पीय दृष्टिकोणले समेत उच्च संकटासन्न रहेको छ । यस गाउँपालिकाले सम्भावित विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य क्षमतालाई सबै जोखिमयुक्त बस्ति तथा समुदाय सम्म बिस्तार गर्न नसकिएको अवस्था देखिएकोछ । विपद्को जोखिम हुँदा हुँदै पनि केहि हद सम्म यस पालिकामा विभिन्न स्रोत साधनहरु रहेको पाईन्छ । यस पालिकामा भएका स्रोत साधनहरु लाई निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १२. विपद् संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण

क्षेत्र	विवरण	अवस्था
प्राकृतिक (वनजंगल, चरण क्षेत्र, पानी, माटो, भूमी, आदि)	• सामुदायिक वन वडा नं. १ देखि ८ सम्म ३८ वटा, ४ वटा राष्ट्रिय बन र ३ वटा कबुलियति वन रहेका छन् । • प्रत्येक वडामा चरन क्षेत्र रहेका छन् । • यस गाउँपालिकामा वन जंगल भएका क्षेत्रमा पानीका मुहानहरु रहेका छन् । • गाउँपालिका प्रत्येक वडामा खेती योग्य एवं बाझो जमिन रहेको छ । • गाउँपालिकामा ढुगां, स्लेट, वालुवा गिट्टीका खानीहरु रहेका छन् । • गाउँपालिकामा सम्म परेका भुभागमा उब्जाउ जमिन रहेको छ ।	यस गाउँपालिका भित्र पानीका मुहानमा पानी घट्ने क्रममा रेहेको छ । खोलाले जमिन कटानको समस्या बढ्दो रहेको छ ।

क्षेत्र	विवरण	अवस्था
	• गाउँपालिकामा भित्र माण्डबी, लुंग्री लगायत साना ठुला गरी २८ वटा नदी तथा खोलाहरु रहेका छन ।	
भौत्तिक (बाटो, विजुली, संचार, गोवरग्यास, उर्जा, सामुदायिक भवनहरु, पुलपुलेसा आदि)	• सबै वडा लाई जोडने गोरेटो र घोरेटो बाटो रहेका छन् । • वडा नं. १ देखि ८ सम्म ४ वटा पक्कि, १ वटा ग्राभेल तथा ५६ वटा कच्चि गरी सबै वडामा सडक संजालले छोएको छ । • गाउँपालिकाका सबै वडामा विद्युतिकरणको सुविधा पुगेको छ । • १७ वटा सामुदायिक भवनहरु रहेका छन । • गाउँपालिका भित्र १८ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरु रहेका छन् । • गाउँपालिका भित्र ८ वटा पक्कि पुल, २ वटा बेली ब्रिज तथा २७ वटा झोलुङ्गे पुल तथा १ वटा निर्माणधिन पक्कि पुल गरी ३८ वटा पुलपुलेसाहरु रहेका छन् । • गाउँपालिका भित्र ३ वटा NTC र ४ वटा NCELL का टावरहरु रहेका छन ।	कच्चि तथा अव्यवस्थित ग्रामिण सडकले गर्दा बस्तीहरु तथा जमिन जोखिममा रहेको छ । कुनै कुनै वडाका सबै गाउँमा बिजुली विस्तार भै नसकेको तथा भएकामा पनी काठका पोलहरु सडेर बस्तीहरु जोखिममा रहेका छन ।
सामाजिक - (विद्यालय, मठ मन्दिर, चौतारो, गाविसमा विद्यमान सामाजिक समुहहरु, स्थानीय रुपमा प्रचलित सामाजिक रितिरिवाज)	• आधारभुत विद्यालय ७, प्रा.वि. २६ वटा, मा.वि. ८ वटा तथा निजि ५ गरी जम्मा ४६ वटा विद्यालय रहेका छन । • गाउँपालिका भित्र प्रत्येक वडामा टोल विकास संस्था गठन प्रक्रियामा रहेका छन । • गाउँपालिका भित्र ३२ वटा सार्वजनिक पाटीपौवा तथा चौताराहरूको रहेका छन । • गाउँपालिका भित्र बचत समुह, वाल क्लव, विभिन कृषि र पशु समुह, महिला समुह र दलित समुह रहेका छन् । • गाउँपालिका भित्र १२ वटा महिला समुह तथा २१ वटा आमा समुह गरी ३३ वटा समुहहरु रहेका छन ।	केहि विद्यालयका भवनहरु कच्चि तथा जिर्ण असस्थामा, सार्बजनिक पाटी पौवाहरु जिर्ण अवस्थामा,
मानविय (शिक्षक, स्वास्थ्य कर्मी, प्राविधिक जेटिए, सब ईन्जिनियर, प्रशासनिक एवं वित क्षेत्रमा कार्यरत कर्मचारी, समुह र गैससमा आवद्ध व्यक्तिहरु)	• शिक्षक महिला १३३ जना तथा पुरुष १५४ जना गरी २८७ जना • कृषि तथा पशु सेवा संग प्राविधिक जनशक्ति ८ जना । • स्वास्थ्य कर्मी ४६ जना (कार्यालय सहयोगी बाहेक)	

क्षेत्र	विवरण	अवस्था
आर्थिक स्रोतहरु (बचत तथा ऋण सहकारी संस्था, बैक, व्यापारीक प्रतिष्ठान एवं समुह, आय आर्जन हुने पेशामा आवद्ध व्यक्ति एवं समुहहरु)	• गाउँपालिका भित्र पुरुष ६८९४ जना र महिला ९४९४ जना गरी जम्मा १६३८८ जना आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्या रहेको छ । • गाउँपालिका भित्र नोकरी/जागिर १८६ जना (सरकारी वा अर्ध सरकारी संस्थामा), नोकरी/जागिर २१८ जना (गैर सरकारी), नोकरी/जागिर (निजी संस्था वा घर आदिमा) २५५ जना, ज्याला मजदुरी (कृषि क्षेत्रमा) १४६९ जना, ज्याला मजदुरी (गैर कृषि क्षेत्रमा) ४१९ जना, पेशागत काम ६५ जना, व्यापार व्यवसाय ३०९ जना, स्वरोजगार २२ जना, घरेलु तथा साना उद्योग १३ जना, आफ्नै उद्योग धन्दा ३ जना, ठेक्का पट्टा ९ वटा, कृषि पेशा ३२५७ जना, अन्य ४० जना गरी ६२६५ जना रहेका छन । • बैदेशिक रोजगारीमा २५९२ जना रहेका छन । • गाउँपालिका भित्र ५१ वटा कृषि तथा पशुपंक्षि फर्म, ४६ वटा कृषि तथा पशुपालन समुहहरु रहेका छन । • गाउँपालिका भित्र ३१ वटा सहकारी तथा लघुवित्त, १५ वटा बैंक रहेका छन ।	

स्रोत : सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको पार्श्वचित्र २०७७ तथा वडा स्तरिय छलफल तथा अर्न्तक्रिया -२०७९

३.६ विपद् जोखिम आँकलन तथा नक्शाङ्कन

सुनिलस्मृति गाउँपालिकामा पहिरो, बाढी, हावाहुरी, आगलागी, जंगली जनावर आतँक, कृषिमा रोगकिरा, खडेरी र चट्याङको उच्च जोखिम रहेको छ भने पहिरोका दृष्टिकोणले सवै भन्दा उच्च जोखिम रहेको छ । बिशेष गरि कमजोर भु-वनोट तथा भिरालोपना, अव्यवस्थित सडक विस्तार तथा स-साना खोल्सा खोल्सीका कारण वर्षातको समयमा पहिरो गई धनजनको क्षति गर्नुको साथै अन्नपात, बालीनाली तथा पशुचौपायामा समेत क्षति हुन सक्ने देखिएकोछ यसको साथै वन जंगलमा क्षती, जमिन खेतीयोग्य जमिन पुर्ने तथा पहिरोसंगै बगाएर लगेको र लैजाने हुने जोखिमको अवस्था रहेकोछ ।

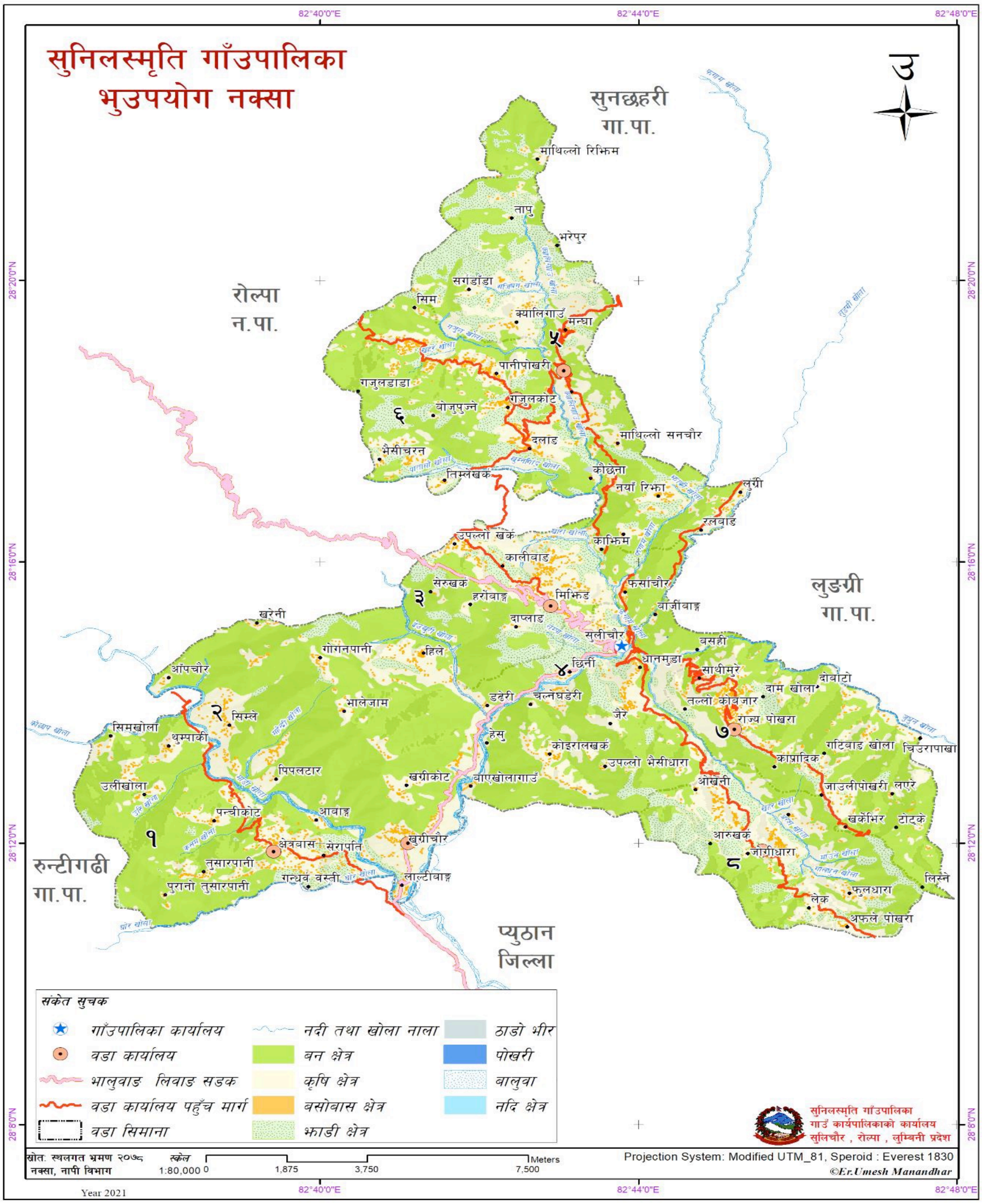

३.७ जल तथा मौषम मापन केन्द्रको तापक्रम (न्युनतम र अधिकतम) तथा बर्षातको विवरण

सन् १९९० देखि २०१९ सम्मको तापक्रमको तथ्याङ्क हेर्दा गाँउपालिकाको औषत तापक्रम १७.१ डिग्रि सेल्सियस देखिन्छ जस अनुसार उच्चतम औषत तापक्रम २२.४ डिग्रि सेल्सियस र न्यूनतम औषत तापक्रम ११.९ डिग्रि सेल्सियस रहेको देखिन्छ। (स्रोत : ERA5 Reanalysis Data) ।

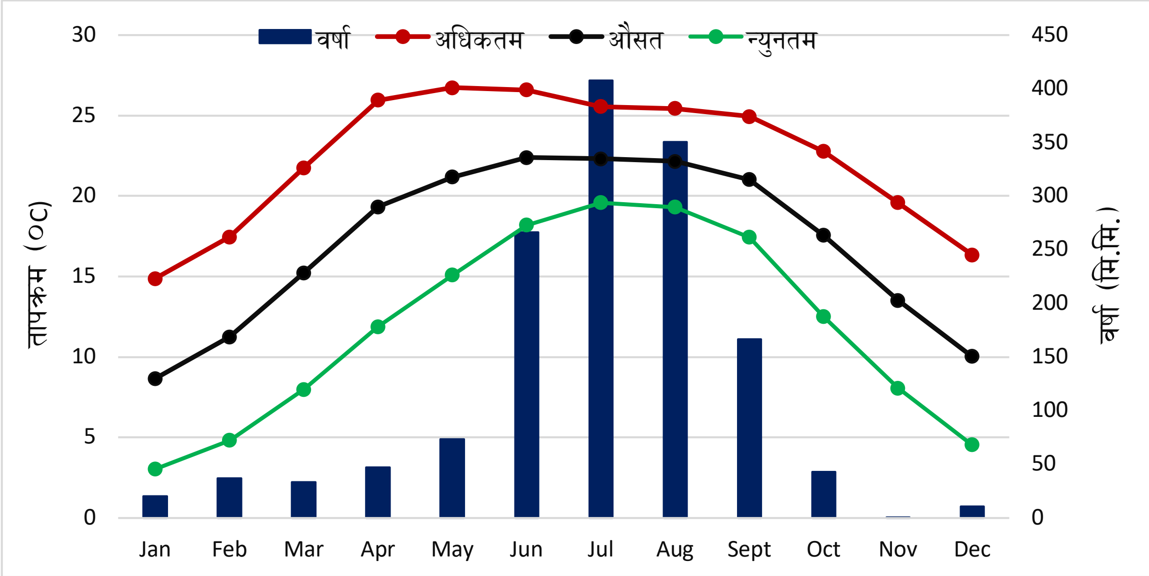

चित्र ५. सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको १९९० देखि २०१९ सम्मको औसत तापक्रम तथा वर्षा

सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको १९९० देखि २०१९ सम्मको औसत, अधिकतम तथा न्युनतम तापक्रमको प्रवृत्ति विश्लेषण गर्दा अधिकतम तापक्रम ०.००२२ डिग्रि सेल्सियस, औसत तापक्रम ०.०१८६ डिग्रि सेल्सियस, तथा न्युनतम तापक्रम ०.०२९८ डिग्रि सेल्सियस प्रति वर्ष बढिरहेको पाईएको छ । १९९० देखि २०१९ सम्मको तापक्रमको प्रवृत्ति चित्र ६ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

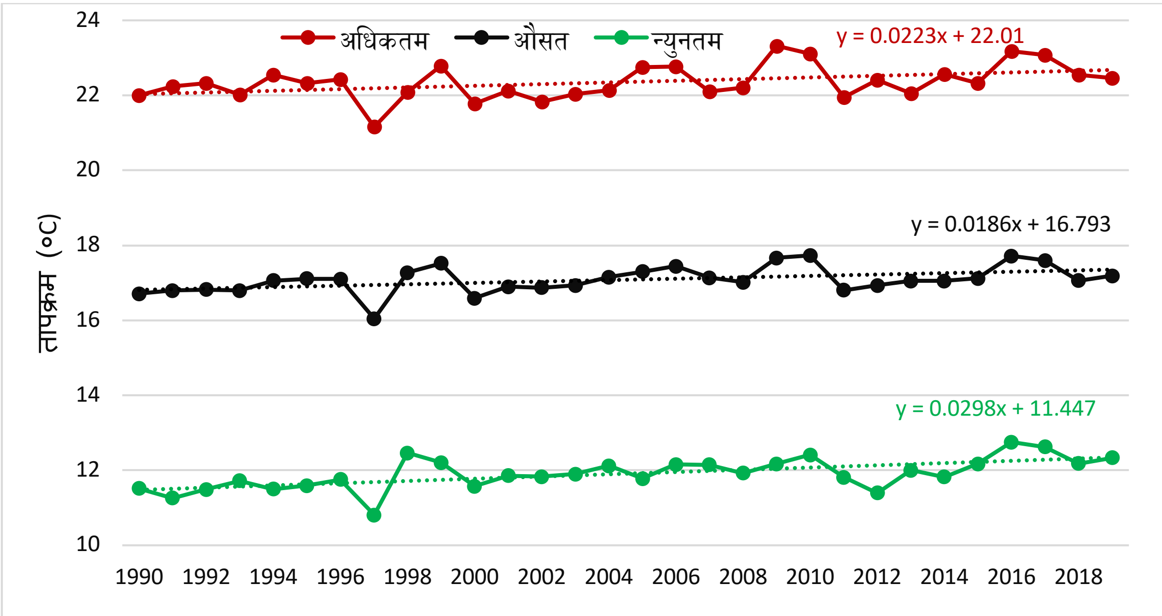

चित्र ६. सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको १९९० देखि २०१९ सम्मको तापक्रमको प्रवृत्ति

३.८ गाँउपालिकाको वर्षातको विश्लेषण

१९९० देखि २०१९ सम्मको बर्षको तथ्यांक अनुसार सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको वार्षिक औसत वर्षा १४८९.६ मि.मि. हुने गरेको छ। सबैभन्दा वर्षा जुलाईमा (४०७.७ मि.मि.) हुने गरेको छ भने सबैभन्दा कम नोभेम्बर (०.६ मि.मि.) मा हुने गरेको छ (स्रोत : CHIRPS) । १९९० देखि २०१९ सम्मको महिना अनुसारको औसत वर्षाको विवरण चित्र ५ मा प्रस्तुत गरिएको छ। त्यसै गरि पालिकामा वार्षिक औसत वर्षा १९.२५ मि.मि प्रति वर्षका दरले बढिरहेको छ । १९९० देखि २०१९ सम्मको वर्षा को प्रवृत्ति चित्र ७ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

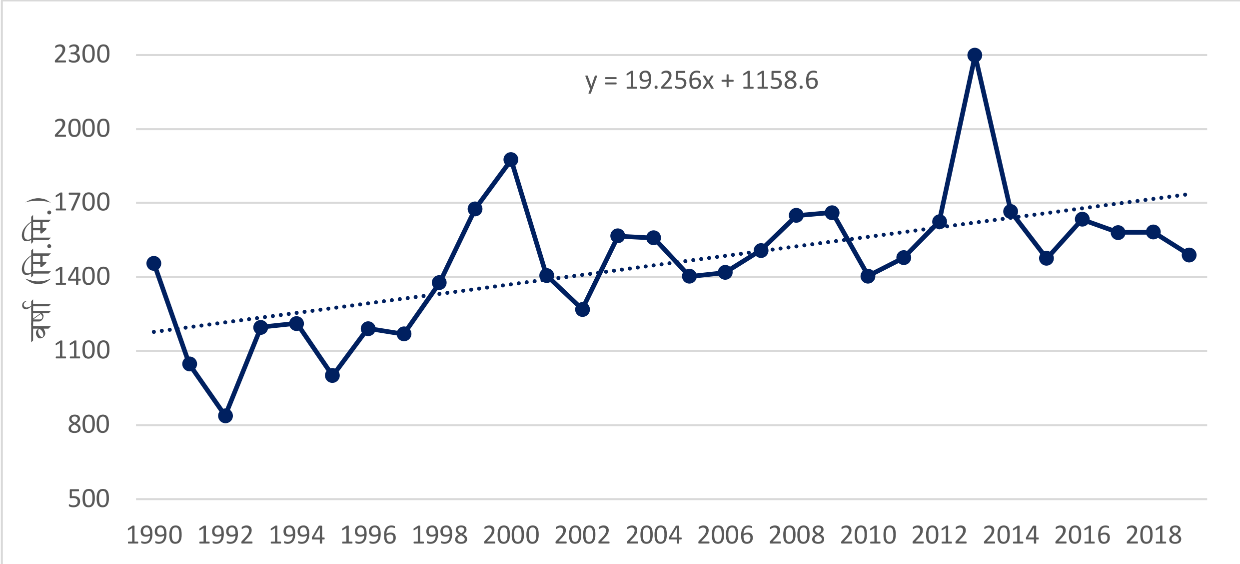

चित्र ७. सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको १९९० देखि २०१९ सम्मको वर्षातको प्रवृत्ति

३.८ प्रकोप पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणाली विश्लेषण

नेपालमा जल तथा मौसम विज्ञान विभागले देशभर संचालनमा रहेका जलसतह तथा वर्षामापन (स्वचालित र म्यानुअल) उपकरणहरुवाट प्राप्त तथ्याङ्कहरुका साथै विभिन्न जल मौसम प्रारुपहरुको पूर्वानुमान नतिजाका आधारमा पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचनाहरु सम्प्रेषण अन्तर्गतका वर्षा तथा पानीको सतह मापन केन्द्रहरुले दिएको जानकारीको आधारमा पूर्व सुचनाका सम्यन्त्रहरु विकास गरेको छ। वाढी पूर्वानुमान महाशाखाले मनसुन अवधिभर र अन्य समयमा निरन्तर रुपमा मौसम प्रणाली र नदिहरुको अनुगमन गरी पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना सेवा संचालन गर्दछ। जल तथा मौसम विज्ञान विभागले दैनिक मौसम पूर्वानुमान वुलेटिन, वाढी पूर्वानुमान वुलेटिन, विशेष मौसम तथा बाढीजन्य प्रणालीको प्रक्षेपण, विशेष मौसम वुलेटिन र बाढी अलर्ट मार्फत पूर्वसूचना दिने गरेको छ। विभागले ३ दिनको मौसम पूर्वानुमानको सूचना सम्प्रेसण गर्ने गरेको छ। यसका साथै विभागले संकटसन्न क्षेत्रका सरोकारवाला र स्थानियहरुको मोवाईल नम्वरको तथ्याङ्क राखि सतर्कता र सुरक्षित स्थानमा जानको लागि म्यासेज पठाउने व्यवस्था समेत गरेको छ। विभागको वेवसाईटमा गएर वाढीको लेवल हेर्न र सोहि अनुसार पूर्वतयारी गर्न सकिने व्यवस्था पनि रहेको छ। विभागले पूर्वसूचना तथा जानकारी प्राप्त गर्न सर्वसाधारणको लागि नेपाल टेलिकम र एनसेल प्रयोगकर्ताको लागि चौबिसै घण्टा निशुल्क टेलिफोन (११५५) सेवा समेत प्रदान गर्दछ।

सुनिलस्मृति गाँउपालिकाको समुदायहरु सम्म जल तथा मौसम विज्ञान विभागले दिएका पुर्वानुमानका पुर्वसूचनाहरु पुग्न सकिरहेको छैन। गाँउपालिकाले यस्ता सुचनाहरु गाँउ गाँउ तथा संकटासन्न वस्तिहरुसम्म पुऱ्याउन वडाहरु, जिल्ला, जल तथा मौसम विज्ञान विभागका कार्यलयहरुसँग सहकार्यमा आगामि दिनमा कार्यहरु गर्नुपर्ने देखिन्छ।

तालिका१३. जल तथा वर्षा मापन केन्द्रहरुको विवरण

जलमापन केन्द्रको विवरण			
नदी तथा स्थान	**अवलोकनकर्ताको नाम**	**सम्पर्क नम्बर**	**अवस्था**

३.९ सरोकारवाला संस्थाहरू

यस सुनिलस्मृति गाउँपालिका भित्र मानवीय सहायता क्षेत्रमा कार्यरत सरोकारवाला निकायहरुको विवरण तपशिलमा उल्लेख गरिएको छ :

तालिका १४. सरोकारवाला निकायहरुको विवरण

क्र.स.	निकाय	विषयगत क्षेत्र	कार्य क्षेत्र	सम्पर्क व्यक्तिको नाम र पद	सम्पर्क विवरण
१	सुनिलस्मृति गाउँपालिका	शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशु, विपद व्यवस्थापन, खानेपानी, पुर्वाधार	गाउँपालिका		
२	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी सुलिचौर उपशाखा	स्वास्थ्य, विपद व्यवस्थापन	गाउँपालिका		
३	इलाका प्रहरी कार्यालय सुलिचौर	संरक्षण, सुचना तथा खोज,उद्धार	गाउँपालिका	ओम प्रकास वाग्ले	०८६-४०१०२० ९८५११२२१०
४	वहु क्षेत्रिय पोषण शाखा	स्वास्थ्य तथा पोषण	गाउँपालिका	बासुदेव उपाध्याय (सम्पर्क व्यक्ति)	९८५७८२४८२१
५	नेपाल पत्रकार महासंघ		गाउँपालिका	लोकेन्द्र चन्द (जिल्ला सचिव)	९८५७८२४०२८
६	जिल्ला उद्योग बाणिज्य संघ रोल्पा		गाउँपालिका	मिलन रोका मगर (प्रथम उपाध्यक्ष)	९८४१८३२४१०
७	गैसस महासंघ रोल्पा शाखा		गाउँपालिका	देब बहादुर वली (अध्यक्ष)	९८६८६६५५०५
८	रुडास नेपाल रोल्पा		गाउँपालिका	विनोद रिजाल (कार्यक्रम संयोजक)	९८५७८२४०१९
९	माहुरीहोम		गाउँपालिका	लोकेन्द्र सेन	९८६९६५११११
१०	सहास नेपाल		गाउँपालिका	सरोज पन्थी (कार्यक्रम संयोजक)	९८४७५५७७७०
११	INF	खानेपानी	गाउँपालिका		

३.१० विषयगत क्षेत्रहरू

यस गाउँपालिका अर्न्तगत पहिचान गरिएका बिषयगत अगुवा निकाय र सम्पर्क व्यक्तिहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ :

तालिका १५. विषयगत अगुवा निकाय र सम्फर्क व्यक्तिहरुको विवरण

क्र. स.	विषयगत क्षेत्र	सदस्य संस्था	सम्पर्क व्यक्तिको नाम र पद	सम्पर्क विवरण
१	समन्वय, सुचना तथा खोज, उद्धार	सुचना प्रविधि शाखा (गाउँपालिका)	विगन श्रेष्ठ (IT शाखा प्रमुख)	९८४०२५९८०८
		सुचना प्रविधि शाखा (गाउँपालिका)	दुर्योधन महरा	९८५७८२२६८९
		नेपाल रेडक्रस सोसाईटी सुलिचौर उपशाखा		
		इलाका प्रहरी कार्यालय सुलिचौर	ओमप्रकास वाग्ले	०८६-४०१०२० ९८५१११२२१०
		नेपाल पत्रकार महासंघ	लोकेन्द्र चन्द (जिल्ला सचिव)	९८५७८२४०२८
२	खाद्य, कृषि, पशु तथा पोषण	कृषि शाखा	बासुदेव उपाध्याय (प्रमुख)	९८५७८२४८२१
		सहास नेपाल	सरोज पन्थी (कार्यक्रम संयोजक)	९८४७५५७७७०
३	आश्रयस्थल, बन्दोबस्ती, तथा गैह्रखाध्य सामाग्री	पुर्वाधार शाखा	ई. अर्जुन श्रेष्ठ (प्रमुख)	९८६५७२७०७२
		जिन्सी शाखा	पदम प्रसाद रिजाल (प्रमुख)	९८४७८५३८४९
		नेपाल रेडक्रस सोसाईटी सुलिचौर उपशाखा		
		जिल्ला उद्योग बाणिज्य संघ रोल्पा	मिलन रोका मगर (प्रथम उपाध्यक्ष)	९८४१८३२४१०
४	स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई	स्वास्थ्य शाखा	मोतिम आलम (प्रमुख)	९८६६९२२१६१
		खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	नारायण खड्का (प्रमुख)	९८४७९९४०४३
		रुडास नेपाल रोल्पा	विनोद रिजाल (कार्यक्रम संयोजक)	९८५७८२४०१९
		माहुरीहोम	लोकेन्द्र सेन	९८६९६५११११
५	आपतकालिन शिक्षा तथा सर्वेक्षण	शिक्षा शाखा	यादव के.सी. (प्रमुख)	९८४७९६२३२८
		सहास नेपाल	खेमराज अवस्थी	९८४८७५२२६६
		माहुरीहोम	लोकेन्द्र सेन	९८६९६५११११
६	आपतकालिन संरक्षण तथा	महिला तथा बालबालिका शाखा	भगवती बुढा (प्रमुख)	९८४१७७२९८४
		इलाका प्रहरी कार्यालय सुलिचौर	ओमप्रकास वाग्ले	०८६-४०१०२० ९८५१११२२१०

	सामाजिक सुरक्षा	रुडास नेपाल रोल्पा	विनोद रिजाल (कार्यक्रम संयोजक)	९८५७८२४०१९
		माहुरीहोम	लोकेन्द्र सेन	९८६९६५१११
		सहास नेपाल	खेमराज अवस्थी	९८४८७५२२६६
७	शिघ्र पुर्नर्लाभ	विपद् व्यवस्थापन शाखा	भुपेन्द्र खड्का	९८६८६००२१२
		योजना शाखा	केशब खत्री	९८४७८७८७६०
		नेपाल रेडक्रस सोसाईटी सुलिचौर उपशाखा		
		रुडास नेपाल रोल्पा	विनोद रिजाल (कार्यक्रम संयोजक)	९८५७८२४०१९
		जिल्ला उद्योग बाणिज्य संघ रोल्पा	मिलन रोका मगर (प्रथम उपाध्यक्ष)	९८४१८३२४१०

४. सामान्य पूर्वतयारी योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि)

तालिका १६. पुर्वतयारी योजना

बिषयगत क्षेत्र	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन			समय
			बजेट	आन्तरीक	वाह्य	
समन्वय, सूचना तथा खोज उद्धार क्षेत्र	यस पालिका क्षेत्रमा रहेका जल तथा बर्षामापन केन्द्रहरुको निर्माण गर्ने ।	सुचना अधिकारी	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	स्थानिय निकायका सरोकारवालाहरुको टेलिफोन नं. अद्यावधिक गर्ने ।	सुचना अधिकारी	बजेट नलाग्ने	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	पालिका स्तरिय बाढी तथा पहिरो पूर्व सुचना संयन्त्र निर्माण गर्ने	सुचना अधिकारी	१ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	पुर्वसुचना र खोज तथा उद्धार टोली गठन गर्ने र तालिम प्रदान गर्ने ।	सुचना अधिकारी	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र सञ्चालन गर्ने ।	सुचना अधिकारी	५ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	विपद्का क्षेत्रमा काम गर्ने सरोकारवालाहरुको नक्साँकन गर्ने ।	सुचना अधिकारी	१० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	सबै विषयगत अगुवा कार्यालय तथा सदस्यहरुलाई जिम्मेवारीको जानकारी गराउने ।	सुचना अधिकारी	१० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	आपतकालिन अवस्थामा सूचनाको प्रचार-प्रसारका लागी सञ्चार माध्यमको क्षमता वृद्धि र समन्वय प्रणाली बिस्तार गर्ने ।	सुचना अधिकारी	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र

बिषयगत क्षेत्र	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन			समय
			बजेट	आन्तरीक	वाह्य	
	खोज तथा उद्धार सामग्रीहरू खरिद, भण्डारण, मर्मत, व्यवस्थापन गर्ने ।	सुचना अधिकारी	१ लाख ५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	खोज तथा उद्धारका लागि प्रयोग गर्न सकिने सवारी साधनहरू र एम्बुलेन्सहरूको सम्पर्क सूची तयार गर्ने ।	सुचना अधिकारी	बजेट नलाग्ने	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	आपत्कालीन अवस्थामा प्रयोग गर्ने स्थलमार्ग, आश्रयस्थल पहिचान तथा भौतिक पूर्वाधार र सेवाहरू निर्माण, बिस्तार गर्न समन्वय गर्ने ।	सुचना अधिकारी	बजेट नलाग्ने	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	पहिरो, बाढी, हावाहुरी, भूकम्प, चट्याङ, खडेरी, आगलागी आदि प्रकोपहरूबाट समुदायमा पर्नसक्ने असर र सो बाट बच्ने उपायहरूका बारेमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागी बिकास साझेदारहरु लाई प्रोत्साहित गर्ने ।	सुचना अधिकारी	२ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	खोज एव उद्धारको लागि भण्डारण गरिएको सामग्रीहरुको अवस्थाको जाँच गर्ने, थप आवश्यक भए व्यवस्था गर्ने ।	सुचना अधिकारी	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	विगतका विपदसम्वन्धि घटनाको आधारमा उद्धार गर्नुपर्ने स्थलको एकिन गर्ने र जोखिम नक्शाङ्कन गर्ने ।	सुचना अधिकारी	१ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	खोजी तथा सहज उद्धारका लागि आवश्यक पर्ने ठूला उपकरण **(Heavyequipment)** तथा औजारहरूको व्यवस्था गर्ने ।	सुचना अधिकारी	१० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	घाईतेहरुको प्राथमिकताका आधारमा छिटो छरितो उपचारका लागि स्वास्थ्य संस्थाहरुसंग समन्वय गर्ने ।	सुचना अधिकारी	१० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	विपद्को समयमा प्रतिकार्यमा सहयोग उपलब्ध गराउने एकीकृत प्रणालीको विकास गर्ने ।	सुचना अधिकारी	१० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र

विषयगत क्षेत्र	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन			समय
			बजेट	आन्तरीक	वाह्य	
	खोज तथा उद्धारलाई प्रभावकारी बनाउन प्रकोपमा आधारित कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने, गराउने ।	सुचना अधिकारी	४ लाख ५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
खाद्यन्न, कृषि, पोषण तथा पशु विषयगत क्षेत्र	विपद्मा खाद्यान्न व्यवस्थापनका सम्भावित आपुर्तीकर्ता तथा खाद्य उद्योगहरु पहिचान गरि उपलब्ध हुन सक्ने सामग्री सहितको रोष्टर तयार गरि राख्ने साथै सामानको गुणस्तर सुनिश्चितताका लागी मापदण्ड तयार गरि राख्ने ।	कृषि शाखा	१ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	जलवायु परिबर्तनबाट खाद्य सुरक्षा तथा जीविकोपार्जन क्षेत्रमा पर्ने असरबारे अभिमुखिकरण संचालन गर्ने	कृषि शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	सम्भावित विपद क्षेत्र नजिकका स्थानहरूमा गोदाम घर तथा पहिले नै सामान राख्न सक्ने ठाउँहरूको पहिचान तथा व्यवस्थापन गर्ने ।	कृषि शाखा	५ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	आपतकालिन अवस्थामा खाद्यान्न ढुवानीका लागी ट्रक व्यवसायी संघ, ट्रैक्टर व्यवसायी संघ तथा बस व्यवसायी समिति संग समन्वय गरि भैपरि आएका बेलामा उपलब्धताका लागी करार सम्झौता गर्ने ।	कृषि शाखा	५ हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	सम्भावित आश्रय स्थल सम्म बिपदका बेलामा सामग्री ढुवानीका लागी बैकल्पिक सडक मार्गको पहिचान गरि राख्ने ।	कृषि शाखा	५ हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	विपद्को समयमा खाद्यान्न सामग्री वितरण गर्ने तौरतरिका/प्रक्रिया बारे यस विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू वीच छलफल तथा कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।	कृषि शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
आपत्कालीन आश्रयस्थल, बन्दोबस्ती तथा गैर खाद्य सामाग्रि विषयगत क्षेत्र	विपद् प्रभावितहरूको लागि अस्थायी आश्रयको व्यवस्था गर्न आवश्यक सरसामान तथा औजारहरूको बन्दोबस्ती गर्ने ।	भौतीक पुर्वाधार शाखा	१ लाख २० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	आपत्कालीन अवस्था आईपरेमा तुरून्त खरिद गर्न सकिने गरी आपुर्तीकर्ता पहिचान गर्ने ।	भौतीक पुर्वाधार शाखा	५ हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र

बिषयगत क्षेत्र	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन			समय
			बजेट	आन्तरीक	वाह्य	
	अस्थायी आश्रय स्थल बनाउन सुविधायुक्त खुला क्षेत्रको पहिचान गर्ने ।	भौतीक पुर्वाधार शाखा	१० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	गैर-खाद्य सामग्रीहरू भण्डारण गर्ने साथै बिकास साझेदारहरुसंग भएको विवरण अद्यावधिक गर्ने ।	भौतीक पुर्वाधार शाखा	१० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	विपद् प्रभावित स्थान वा शिविर खडा गर्नुपर्ने स्थान सम्म सरसामान तथा औजारहरू लैजान सवारी साधनको व्यवस्था गर्न ट्रक, ट्रैक्टर तथा बस व्यवसायी समिति संग करार सम्झौता गर्ने ।	भौतीक पुर्वाधार शाखा	१० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	अस्थायी आश्रय वा वास निर्माणको लागि टोली गठन गर्ने र दक्षता अभिबृद्धिका लागि कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।	भौतीक पुर्वाधार शाखा	२० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई बिषयगत क्षेत्र	विपद् पश्चात तत्काल देखा पर्ने स्वास्थ्य समस्या समाधानका लागि चाहिने औषधीहरू भण्डारण गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	१ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	द्रुत प्रतिकार्य टोली **(Rapid Response Team-RRT)** र समुदायिक विपद प्रतिकार्य टोली **(Community Disaster Response Team-CDRT)** गठन गर्ने र क्षमता विकास गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	स्वास्थ्य भैपरी योजना **(Health Contingency Plan-HCP)** तयार गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	१ लाख ५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	स्वास्थ्य सम्बन्धी शिक्षण सामग्रीको व्यवस्था तथा स्वास्थ्य शिक्षाको लागि स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्था गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	महामारी सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र

बिषयगत क्षेत्र	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन			समय
			बजेट	आन्तरीक	वाह्य	
	कोभिड १९ रोकथामका लागी परिक्षणको दायरा बढाउने ।	स्वास्थ्य शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	कोभिड १९ महामारी विरुद्ध जनचेतनामुलक अभियान सञ्चालन गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	पानी शुद्धिकरण सामग्री तथा पलाष्टिक, बाल्टिन, जग आदि भण्डारण गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	अस्थाई शौचालयका लागी आवश्यक सामग्रीको सम्भावित आपुर्तीकर्ता पहिचान तथा रोष्टर तयार गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	५ हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	विपद्को समयमा खानेपानी शुद्धिकरणको लागि आवश्यक पर्ने औषधिको उचित भण्डारण गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	सरसफाईका लागि आवश्यक पर्ने सामग्री तथा उपकरणहरू उपयुक्त ठाउँमा भण्डारण गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	खानेपानी ओसार्ने, जम्मा गर्ने र वितरण गर्ने साधनहरू मर्मत सम्भार गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	२० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	आपत्कालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न सकिने खानेपानीको श्रोतहरू पहिचान र संरक्षण गर्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र

बिषयगत क्षेत्र	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन			समय
			बजेट	आन्तरीक	वाह्य	
आपतकालिन शिक्षा तथा सर्वेक्षण विषयगत क्षेत्र	शिक्षा शाखा र विद्यालयहरु बिच विपद सूचना प्रणालीको स्थापना गर्ने ।	शिक्षा शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	विद्यालयमा प्राथमिक उपचार कार्यदल गठन, तालिमको व्यवस्था र प्राथामिक उपचार सामाग्रि व्यवस्थापन गर्ने ।	शिक्षा शाखा	१ लाख ५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	विद्यालयको संरचनागत र गैर-संरचनागत संकटासन्नता पहिचान गर्ने र न्युनिकरण गर्ने ।	शिक्षा शाखा	५ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	आपत्कालीन शिक्षाका लागि आवश्यक पर्ने शिक्षण सामग्रीहरू भण्डारण गर्ने ।	शिक्षा शाखा	१लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	वर्षातको समयमा विद्यार्थीमा हुनसक्ने प्रभावहरूको बारेमा विद्यालयमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	शिक्षा शाखा	१ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	चट्याङबाट बच्न अपनाउनुपर्ने उपायबारे विद्यालयहरूमा चेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।	शिक्षा शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	योजना निर्माणमा सहयोग गर्नका लागि आपतकालिन अबश्थामा शिक्षा तालिम सम्बन्धि प्रशिक्षक प्रशिक्षण उपलब्ध गराउने ।	शिक्षा शाखा	१ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	विद्यालयमा सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्न लगाउने ।	शिक्षा शाखा	पैसा नलाग्ने	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	द्रुत तथा विस्तृत सर्वेक्षणका लागि स्वयंसेवकहरुलाई अभिमुखिकरण गर्ने ।	शिक्षा शाखा	२ लाख २५ हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	विस्तृत सर्वेक्षणका लागि तालिम प्राप्त स्वयंसेवकहरुको रोष्टर तयार गर्ने ।	शिक्षा शाखा	५ हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र

बिषयगत क्षेत्र	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन			समय
			बजेट	आन्तरीक	वाह्य	
	द्रुत तथा विस्तृत सर्वेक्षणका लागि फारम छपाइ गर्ने ।	शिक्षा शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकको संरक्षणका तरिकाहरू बारे जानकारी पुस्तिका तयार एवं प्रकाशन गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	विपद्को समयका लागि अत्यावश्यक सेवाका सामग्रीहरू (जस्तैः डिग्निटि किट) खरिद गरी भण्डारण गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	यौन तथा लैगिकता हिंसा सम्वन्धि अभिमुखिकरण गर्ने	महिला तथा बालबालिका शाखा	१ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	विद्यालयका शिक्षकहरू र महिला स्वास्थ्य स्वय्सेविकालाई आधारभूत मनोसामाजिक परामर्श तालिम दिने ।	स्वास्थ्य र शिक्षा साखा	६ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	विपद्को समयमा परिचालन हुने विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूलाई कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	२ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
शिघ्र पुर्नलाभ विषयगत क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनिकरणलाई स्थानीय तह देखि विकासको योजनामा मूलप्रवाहीकरण गर्ने	प्राविधिक शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	कटान तथा डुवान गराउन नदीहरुको अध्ययन गरी डाइभर्सन गर्ने र आवश्यक तटवन्ध गर्ने ।	प्राविधिक शाखा	२० लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र

बिषयगत क्षेत्र	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	स्रोत व्यवस्थापन			समय
			बजेट	आन्तरीक	वाह्य	
	नदी व्यवस्थापनको गुरु योजना तयार गर्ने ।	प्राविधिक शाखा	५ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	जोखिम संवेदनशिल भू-उपयोग योजना तयार गर्ने ।	प्राविधिक शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	संभावित विपद् बाट विस्थापित हुन सक्ने परिवार आंकलन गरि अस्थाई स्थलको पहिचान गर्ने	प्राविधिक शाखा	१० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	जोखिम युक्त वस्तीहरुको स्थानानन्तरण गर्ने ।	प्राविधिक शाखा	गा.पा. को निर्णय अनुसार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र
	एकीकृत वस्ती विस्तारको अवधारणा कार्यान्वयन गर्ने ।	प्राविधिक शाखा	गा.पा. को निर्णय अनुसार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८० भित्र

५. पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना (पूर्वानुमान सम्भव हुने प्रकोपहरूको लागि)

सुनिलस्मृति गाउँपालिका अन्र्तगत नियमितरुपमा प्रभाव पार्ने प्रकोप पहिरो तथा बाढी रहेका छन । पहिरो तथा बाढीको पुर्वानुमानका लागी यस पालिका भित्र कुनै पुर्वसुचनाका संयन्त्र स्थापना भएको देखिएन । जल तथा मौसम विज्ञान विभाग फिल्ड कार्यालय तथा आधिकारीक सुचनाहरुलाई सम्बन्धित निकाय र संकटासन्न समुदायसम्म सम्प्रेषण गर्ने कार्य स्थानीय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र स्थापना नहुदासम्म अहिले जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्रले गर्ने गरेकोछ भने सुनिलस्मृति गाउँपालिका अन्र्तगत स्थानीय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र स्थापना हुनु जरुरी छ ।

तालिका १७. पूर्वानुमानमा आधारित पुर्वतयारी योजना

बिषयगत क्षेत्र	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	बजेट	स्रोत व्यवस्थापन		समयावधि
				आन्तरीक	वाह्य	
समन्वय, सूचना तथा खोज उद्धार क्षेत्र	स्थानीय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र सम्वन्धि क्षमता विकास गर्ने ।	सुचना अधिकारी	१ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	विपद प्रतिकार्यका लागी सबै विषयगत क्षेत्रहरूलाई तयारी अवस्थामा रहन आग्रह गर्ने	सुचना अधिकारी	५ हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने आग्रह गर्ने ।	सुचना अधिकारी	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	प्रभावित हुनसक्ने समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने, गराउने ।	सुचना अधिकारी	१ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	आवश्यकता अनुसार पहिरो, तथा बाढी पुर्व सुचना प्रणाली स्थापना गर्ने ।	सुचना अधिकारी	१ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	खोज तथा उद्धार टोली र क्षति सर्वेक्षण टोली तयारी अवस्थामा राख्ने ।	सुचना अधिकारी	५ हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	मनसुन पुर्व पहिरो तथा बाढी पुर्व सुचना सम्वन्धि कृत्रिम अभ्यास गर्ने ।	सुचना अधिकारी	२ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
खाद्यन्न, कृषि, पोषण तथा पशु विषयगत क्षेत्र	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुलाई सम्भावित विपद वारे तयारी अवस्थामा रहनका लागी जानकारी गर्ने ।	कृषि शाखा	खर्च नलाग्ने	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	पहिचान गरिएका आपुर्तीकर्ता तथा खाद्य उद्योगहरुलाई सामान आपुर्तीका लागी तयारी रहन जानकारी गराउने ।	कृषि शाखा	खर्च नलाग्ने	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	विपद्को समयमा खाद्य सामग्रीहरू विपद् प्रभावित स्थानमा लैजान सवारी साधन तयारी अवस्थामा राख्ने र भण्डारण गरिएको खाद्य सामग्रीहरूको अवस्था निरिक्षण गर्ने ।	कृषि शाखा	खर्च नलाग्ने	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१

बिषयगत क्षेत्र	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	बजेट	स्रोत व्यवस्थापन		समयावधि
				आन्तरीक	वाह्य	
	सम्भावित विपदवाट प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्रका अति संकटासन्न समुहका व्यक्तिहरुको पहिचान गरि राख्ने ।	कृषि शाखा	खर्च नलाग्ने	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
आपत्कालीन आश्रयस्थल, बन्दोबस्ती तथा गैर खाद्य सामाग्रि विषयगत क्षेत्र	सम्भावित विपद जोखिम वारे विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूलाई जानकारी गराउने	भौतीक पुर्वाधार शाखा	खर्च नलाग्ने	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	आपतकालिन आवास तथा गैह्खाद्य सामग्री आपुर्तीकर्तालाई सम्भावित विपद जोखिम बारे जानकारी गराउने ।	भौतीक पुर्वाधार शाखा	खर्च नलाग्ने	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	अस्थायी आश्रय वा आवास निर्माणका सामग्रीहरू तथा औजारहरू तयारी गर्ने ।	भौतीक पुर्वाधार शाखा	खर्च नलाग्ने	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	अस्थायी आश्रय वा आवास निर्माण सामग्री तथा औजारहरू ढुवानीको लागि सवारी साधन, निर्माण जनशक्ति तयारी अवस्थामा राख्ने ।	भौतीक पुर्वाधार शाखा	खर्च नलाग्ने	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	सम्भावित प्रभावित क्षेत्रमा पहिचान गरिएका सुरक्षित स्थानमा अस्थायी आवासको व्यवस्थापन बारेमा छलफल गर्ने ।	भौतीक पुर्वाधार शाखा	खर्च नलाग्ने	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई बिषयगत क्षेत्र	सम्भावित विपद जोखिम आँकलनका आधारमा स्वास्थ्य आपत्कालीन् योजना तयार गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	१ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	प्रभावित हुनसक्ने क्षेत्रका सम्भावित घाइते तथा बिरामीहरुका लागि प्राथमिक उपचारक र एम्बुलेन्स सेवा तयारी अवस्थामा राख्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	१० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	विपद् प्रभावित स्थानमा लैजाने औषधी तथा उपकरणको अवस्थावारे अनुगमन गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	१० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१

बिषयगत क्षेत्र	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	बजेट	स्रोत व्यवस्थापन		समयावधि
				आन्तरीक	वाह्य	
	प्राथमिक उपचार र स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने जनशक्ति र सवारी साधन तयारी अवस्थामा राख्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	१० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	खानेपानी शुद्धिकरणका लागि पर्याप्त औषधि तथा प्रविधिको तैयारी अवस्थामा राख्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	१० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	खानेपानी वितरण र सरसफाईका आवश्यक सामग्रीहरु तैयारी अवस्थामा राख्ने ।	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा	१० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	अस्थाई शौचालय निर्माण सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने ।	खानेपानी	१० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
आपतकालिन शिक्षा तथा सर्वेक्षण विषयगत क्षेत्र	सम्भावित विपद जोखिम आँकलनका आधारमा शिक्षा भैपरी योजना तयार गर्ने ।	शिक्षा शाखा	५ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	विद्यालयको गैरसंरचनाम्क जोखिम पहिचान गरी सुधार गर्न अनुरोध गर्ने ।	शिक्षा शाखा	१० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	विपद्को वेला के गर्ने र के नगर्ने भन्ने विषयमा विद्यार्थीलाई सचेत गर्ने ।	शिक्षा शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	विद्यालय निरन्तरता योजना तयार गर्ने ।	शिक्षा शाखा	प्रति विद्यालय ५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	अस्थाई सिकाई केन्द्र स्थापनाका लागी तयारीका लागि विद्यालयलाइ अनुरोध गर्ने ।	शिक्षा शाखा	१० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	पर्याप्त सर्वेक्षण सामग्री तथा सर्वेक्षणकर्ताका बन्दोबस्ति र सुरक्षा सामग्रीहरु वितरण गर्ने ।	शिक्षा शाखा	१ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१

बिषयगत क्षेत्र	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	जिम्मेवारी	बजेट	स्रोत व्यवस्थापन		समयावधि
				आन्तरीक	वाह्य	
संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	तालिम प्राप्त मनोसामाजिक परामर्शकर्ताहरुको सुचि तयारी अवस्थामा राख्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	१० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	विपद् प्रभावित स्थानमा लैजाने सरसामानहरू (जस्तैः डिग्निटी किट, एडोल्सेन्ट किट आदि) तैयारी अवस्थामा राख्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	१ लाख	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	महिला, बालालिका तथा बृद्धबृद्धालाई आवश्यक सुरक्षाको व्यवस्था मिलाउने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
शिघ्र पुर्नलाभ विषयगत क्षेत्र	विषयगत क्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने ।	प्राविधिक शाखा	५० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१
	अत्यावश्यक सेवा सुचारू गर्नका लागि भण्डारण गरिएका आवश्यक सामग्री तथा उपकरणहरू निरिक्षण गर्ने र दक्ष जनशक्ति तैयारी अवस्थामा राख्ने ।	प्राविधिक शाखा	१० हजार	गाउँपालिका	संघसंस्था	२०८०/०८१

६. आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि)

६.१ समन्वय, सूचना तथा खोज उद्धार विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

तालिका १८. समन्वय, सूचना तथा खोज उद्धार विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
०–१ घण्टा	● तत्काल सरोकारवाला सम्पर्क व्यक्तिहरुसँग सूचना लिने ● बर्षा तथा जलमापन केन्द्रका रिडरहरुसंग निरन्तर सम्पर्क गरी पहिरो तथा बाढीको सूचना सङ्कलन गर्ने ● सम्भाव्य प्रभावित समुदायहरुलाई विपद्को सूचना एफ एम रेडियो र टेलिफोन मार्फत आवश्यकताकोआधारमा प्रवाह गर्ने । ● गाउँपालिका तथा समुदाय स्तरका विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी नियमित सूचना आदान-प्रदान गर्ने । ● बिषयगत क्षेत्रहरुलाई तत्काल सूचना सम्प्रेषण गर्ने ● जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति र DEOC मा प्रतिवेदन गर्ने । ● उद्धार कार्यको लागि थप जनशक्ति र श्रोत साधन का लागि DEOC /NEOCमा तुरुन्त सुचना गर्ने । ● अन्तर पालिकासंग समन्वय गर्ने । ● पुर्वानुमानमा आधारित पहिरो तथा वाढी पुर्वसुचना अनुसार तयारी गर्ने ।	सुचना अधिकारी	गाउँपालिका	संघसंस्था
१–७ घण्टा	● घाईतेहरुको विवरण लिई उपचारको व्यवस्था मिलाउने । ● बर्षातथा जलमापन केन्द्रहरुमा नियमित सम्पर्क गर्ने र सूचना सम्प्रेषण गर्ने । ● बिषयगत क्षेत्रको बैठक गरी आ-आफ्ना केन्द्रिय निकायमा सूचना प्रवाह गर्ने र गर्न लगाउने । ● जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा निरन्तर जानकारी गराउने ।	सुचना अधिकारी	गाउँपालिका	संघसंस्था
७–२४ घण्टा	● घाईतेहरुको विवरण अध्यावधिक गर्ने र उपचारको क्रमलाई निरन्तरता दिने । ● उद्धार गरिएका व्यक्तिहरुको लगततयार गर्ने ● अन्य विषयगत क्षेत्रका क्रियाकलापमा समन्वय र सहयोग गर्ने । ● प्रतिवेदन सम्बन्धित निकायमा पठाउन	सुचना अधिकारी	गाउँपालिका	संघसंस्था

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
	● मोवाइल मार्फत IRA तथ्याक सकंलनगर्ने			
२४–४८ घण्टा	● विपद्बाट प्रभावितहरुको लगत तयार गर्न समनवय गर्ने	सुचना अधिकारी	गाउँपालिका	संघसंस्था
४८–७२ घण्टा	● खोज तथा उद्धार कार्यको लागि समन्वय र सूचनालाई निरन्तरता दिने ।	सुचना अधिकारी	गाउँपालिका	संघसंस्था
७२ घण्टा देखि ७ दिन	● प्रभावित तथा क्षतिको तथ्यांक अध्यावधिक गर्ने । ● स्वास्थ्य शिविर सञ्चालनमा समन्वयात्म भूमिका निर्वाह गर्ने	सुचना अधिकारी	गाउँपालिका	संघसंस्था
एक साता देखि १ महिना भित्र	● समन्वय र सुचना व्यवस्थापन गर्ने । ● सबै बिषयगत क्षेत्रसंग निरन्तरसमन्वय गर्ने	सुचना अधिकारी	गाउँपालिका	संघसंस्था

६.२ खाद्यान्न, कृषि तथा पशु विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

तालिका १९. खाद्यन्न, कृषि तथा पशु विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
०–१ घण्टा भित्र	● विपद्मा परेका घरधुरी तथा जनसंख्या पहिचान र प्रारम्भिक सूचना /तथ्यांक संकलन	कृषि शाखा	गाउँपालिका	संघसंस्था
२–७ घण्टा भित्र	● तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने कार्य र समन्वय गर्ने	कृषि शाखा	गाउँपालिका	संघसंस्था
८–२४ घण्टा भित्र	● तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने ● प्रारम्भिक द्रुत सर्वेक्षण सम्पन्न गर्ने । ● सूचना संकलन गर्ने ● अन्य निकाय तथा समितिसंग समन्वय गर्ने	कृषि शाखा	गाउँपालिका	संघसंस्था
२४–४८ घण्टा भित्र	● तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने ● सूचना संकलन गर्ने ● अन्य निकाय तथा समितिसंग समन्वय गर्ने	कृषि शाखा	गाउँपालिका	संघसंस्था
४८–७२ घण्टा भित्र	● तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने ● सूचना संकलन गर्ने	कृषि शाखा	गाउँपालिका	संघसंस्था

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
	● अन्य निकाय तथा समितिसंग समन्वय गर्ने			
७२ घण्टा देखि ७ दिन भित्र	● तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने ● सूचना संकलन गर्ने ● अन्य निकाय तथा समितिसंग समन्वय गर्ने ● पशु उपचार, रोग नियन्त्रण र रोकथाम कार्यहरुका लागी सम्बन्धीत निकाय संग समन्वय गर्ने ।	कृषि शाखा	गाउँपालिका	संघसंस्था
७ दिन देखि २ साता भित्र	● तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने ● सूचना संकलन गर्ने ● अन्य निकाय तथा समितिसंग समन्वय गर्ने	कृषि शाखा	गाउँपालिका	संघसंस्था
२ साता देखि १ महिना भित्र	● कृषि तथा पशु क्षेत्रमा परेको असरको बारेमा लेखाजोखा गर्ने, ● तथ्यांक तयार गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने	कृषि शाखा	गाउँपालिका	संघसंस्था

६.३ आपत्कालीन आवास, बन्दोबस्ती तथा गैर खाद्य विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

तालिका २०. आपत्कालीन आवास, बन्दोबस्ती तथा गैरखाद्य विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
०–१ घण्टा भित्र	● समन्वय गर्ने र क्लष्टर सदस्यलाई गैह्र खाद्य क्षेत्रको बैठकको सुचना दिने ।	राहत वितरण समिति	गाउँपालिका	संघसंस्था
१–७ घण्टा भित्र	● गैह्र खाद्य क्षेत्रको बैठक बस्ने र गैह्र खाद्य सामग्रीहरुकोलेखाजोखा गर्ने ।	राहत वितरण समिति	गाउँपालिका	संघसंस्था
७–२४ घण्टा	● तत्काल आवश्यकताको आधारमा त्रिपाल तथा गैर खाद्य सामाग्री वितरण गर्ने ।	राहत वितरण समिति	गाउँपालिका	संघसंस्था
२४–७२ घण्टा	● शिविरमा बसेका प्रभावित परिवारहरुलाई गैह्र खाद्य सामग्री वितरण गर्ने । ● वालवालिका, विशेष परिस्थितिका महिला अपाङ्गताका लागि सरक्षण विषयगत क्षेत्रसग समन्वय गर्ने ।	राहत वितरण समिति	गाउँपालिका	संघसंस्था
१ हप्ता भित्र	● LDMC बाट निर्णय गराई Detailed Assessment गर्ने	राहत वितरण समिति	गाउँपालिका	संघसंस्था

	● घरधुरी तहको सर्बेक्षण गर्ने ● अन्य विषयगत क्षेत्रसग समन्वय गरि अगाडी वढ्ने ● बजारको संभाव्यता अध्ययन गर्ने			
१ महिना सम्म	● अस्थायी आश्रय स्थल व्यवस्थापन गर्ने ● वासस्थानहिन परिवारलाई सुरक्षित वासस्थान निमार्ण शुरु गर्ने ● आवासका थप आवश्यकता परिपूर्ति गर्न निर्शत नगद ● सहयोगका गतिविधि संचालन गर्ने	राहत वितरण समिति	गाउँपालिका	संघसंस्था

६.४ स्वास्थ्य, पोषण, खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

तालिका २१. स्वास्थ्य, पोषण, खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
०–१ घण्टा भित्र	● सूचना आदान-प्रदान गर्ने गराउने	स्वास्थ्य शाखा	गाउँपालिका	संघसंस्था
२–७ घण्टा भित्र	● सूचनाको आधारमा विपद् प्रभावित क्षेत्रमा उपचारमा सहयोग पुयाँउन मद्दत गर्ने गराउने । ● सूचनाको आधारमा विपद् प्रभावित खानेपानी क्षेत्रमा सहयोग पुयाँउनमा मद्दत गर्ने गराउने ।	स्वास्थ्य शाखा	गाउँपालिका	संघसंस्था
८–२४ घण्टा भित्र	● विपद् प्रभावित क्षेत्रमा स्थानिय तहका प्रतिनिधिहरु, स्थानिय स्वास्थ्य कर्मीहरु, प्रहरीहरु र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका स्थानिय उद्धारकर्ताहरु सँग समन्वयगरी प्राथमिक उपचार सेवा पुऱ्याउने, स्वास्थ्य शिक्षा दिने, ● विपद् प्रभावित क्षेत्रमा स्थानिय तहका प्रतिनिधिह, स्थानिय उद्धारकर्ताहरु सँग समन्वय गरी पिउने पानी शुद्धिकरण गर्नको लागी वाटर गार्ड/प्यूस व्यवस्था गर्ने	स्वास्थ्य शाखा	गाउँपालिका	संघसंस्था
२४–४८ घण्टा भित्र	● RRT को बैठक बसी विपदको क्षति आंकलन गर्न गराउन RRT लाई परिचालन गर्ने । ● विपद् प्रभाविद क्षेत्रमा अस्थायी स्वास्थ्य शिविर स्थापना गरी स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने । ● खानेपानी शुद्धिकरण गर्न सामाग्रीहरु वितरण गर्ने ● सरसफाई पानीजन्य रोगको बारे सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	स्वास्थ्य शाखा	गाउँपालिका	संघसंस्था

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
४८–७२ घण्टा भित्र	• द्रुत सर्वेक्षणको तथ्यांकको आधारमा प्रभावितहरुको स्वास्थ्य सम्बन्धी आवश्यकताको पहिचान गर्ने गराउने • सरसफाई पानीजन्य रोगको बारे सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	स्वास्थ्य शाखा	गाउँपालिका	संघसंस्था
४८–७२ घण्टा भित्र	• स्तनपान प्रर्बद्धन गर्ने र तयारी खानाको व्यबस्थापन र बितरण गर्ने । • किट्जन्य रोगहरुबाट बच्न तथा बचाउनको लागी किटनाशक झुल बितरण गर्ने गराउने • सरसफाई पानीजन्य रोगको बारे सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	स्वास्थ्य शाखा	गाउँपालिका	संघसंस्था
७२ घण्टा देखि ७ दिन भित्र	• LDMC र सरोकारहरूको सहकार्यमा बैठक बसी प्रकोपको बारेको जानकारी तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी संचालन गरिएका कार्यक्रम बारे सूचना प्रदान गर्ने । • जिम्मेवारी बांडफांड, अत्यावश्यकीय तथा स्वास्थ्य सेवा प्रदान, स्रोत परिचालन सुचना तथा जनचेतनामुलक सन्देशहरू प्रसारण गर्ने । • LDMC र सरोकारहरूको सहकार्यमा बैठक बसी खानेपानी सम्बन्धी कार्यक्रम संचालनका लागि गरिएका सूचना संकलन गर्ने • आश्रय स्थालहरुमा अस्थाई चर्पि र खानेपानीको धारा निर्माणमा सहयोग गर्ने	स्वास्थ्य शाखा	गाउँपालिका	संघसंस्था
७ दिन देखि २ साता भित्र	• बितरण गर्ने सामाग्रीहरुको अवस्थाबारे अनुगमन गर्ने • नपुग भएको सामाग्रीहरुको उपलब्धता गर्ने र बितरण गर्ने	स्वास्थ्य शाखा	गाउँपालिका	संघसंस्था
२ साता देखि १ महिना भित्र	• अनुगमन तथा निरिक्षण कार्यलाई निरन्तरता दिने । सरोकारहरूसंग बैठक, पूर्व तयारी कार्य योजनाको समिक्षा गर्ने • सूचना तथा जनचेतनामुलक सन्देशहरू प्रसारण, समन्वय अत्यावश्यकीय स्वास्थ्य सेवा निरन्तरतादिने । • मध्यम शिघ्र कुपोषणको व्यवस्थापनको लागि थप आहार कार्यक्रम तथा कडा शिघ्र कुपोषणको व्यवस्थापन कार्यक्रम लाई निरन्तर्ता दिने • सुक्ष्मपोषण तत्व कार्यक्रम अर्न्तगत बाल भिटा र भिटामिन ए वितरण गर्ने ।	स्वास्थ्य शाखा	गाउँपालिका	संघसंस्था

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
	• गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरुका लागि आइरन फोलिक एसिड चक्कि वितरण तथा मातृ पोषण परामर्श प्रदान गर्ने			

६.५ आपतकालिन शिक्षा तथा सर्वेक्षण विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

तालिका २२. आपतकालिन शिक्षा तथा सर्वेक्षण विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
०–१ घण्टा भित्र	• विषयगत क्षेत्रकोबैठकको आह्वानगर्ने ।	शिक्षा शाखा प्रमुख	गाउँपालिका	संघसंस्था
१–७ घण्टा सम्म	• प्रारम्भिक विवरण संकलन गर्ने • थप क्षति हुन नदिन सूचना प्रवाह गर्ने • स्थानीय स्तरमा रहेको दक्ष जनशक्ति परिचालन गर्ने	शिक्षा शाखा प्रमुख	गाउँपालिका	संघसंस्था
८–२४ घण्टा	• सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने • शिक्षा कलस्टरको बैठक सञ्चालन गरी क्षेतिको प्रारम्भिक विवरणको विश्लेषण	शिक्षा शाखा प्रमुख	गाउँपालिका	संघसंस्था
२४–४८ घण्टा सम्म	• विद्यालय परिवार वडा कार्यालयको जनशक्ति परिचालन गरी क्षतिको विवरण संकलन र उद्दार कार्य निरन्तरता दिने	शिक्षा शाखा प्रमुख	गाउँपालिका	संघसंस्था
४८–७२ घण्टा भित्र	• विद्यालयलाई विपदबाट प्रभावितहरुका लागि सेल्टरको रुपमा तयारी र व्यवस्थापन गर्ने	शिक्षा शाखा प्रमुख	गाउँपालिका	संघसंस्था
७२–७ दिन सम्म	• विद्यालयलाई विपदबाट प्रभावितहरुका लागि सेल्टरको रुपमा तयारी र व्यवस्थापन गर्ने	शिक्षा शाखा प्रमुख	गाउँपालिका	संघसंस्था
८ दिन देखि २साताभित्र	• विद्यालय भित्र प्रभावितहरुको अवस्था लेखाजोखा गर्न शिक्षक, जुनियर रेडक्रसका तालिम पाएका विद्यार्थिलाइ स्वयम सेवक कोरुपमा परीचालन गर्ने ।	शिक्षा शाखा प्रमुख	गाउँपालिका	संघसंस्था
२ साता-१ महिना	• आवश्यक्ता अनुसार पहिलो दिनको प्रकृया दोहर्याउने ।	शिक्षा शाखा प्रमुख	गाउँपालिका	संघसंस्था

६.६ संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

तालिका २३. संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
०–१ घण्टा भित्र	• स्थानीय स्तरमा रहेका सम्पर्क निकाय/संयन्त्र/ व्यक्तिहरुद्वारा सम्बन्धितसबै मूख्य निकायहरुमा सूचना लिनेदिने ।	महिला तथा बालबालिका प्रमुख	गाउँपालिका	संघसंस्था
१–७ घण्टा भित्र	• सुरक्षित आश्रय स्थलको सुनिश्चितामा सहयोग गर्ने । • सूचना संकलक, अनुगमनकर्ता रनिगरानीकर्ताको उपस्थिती गराउने ।	महिला तथा बालबालिका प्रमुख	गाउँपालिका	संघसंस्था
७–२४ घण्टाभित्र	• स्थानीय महिला सहकारी संस्थाहरु , गाउँ बाल संरक्षण समितिहरु, निगरानी समूहहरुर बाल क्लबहरु परिचालन गरी सङ्कटाभिमुख समुहहरु पहिचानगरी सम्बन्धित सबै सम्पर्क निकायहरुमा आवश्यक सहयोगको लागि सिफारिस गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका प्रमुख	गाउँपालिका	संघसंस्था
२४–४८ घण्टाभित्र	• मानबीय सहयोगको अनुगमन र सुधार गर्नआबश्यक बिषयमा सुझाव संकलनको लागि टोली परिचालन गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका प्रमुख	गाउँपालिका	संघसंस्था
७२ घण्टा देखि ७दिन भित्र	• गर्भवती, सुत्केरी, बिरामी/अशक्त जेष्ठ नागरिक र अपांगता भएका ब्यक्तिहरु, अनाथ, असहायहरुलाई सहायताकोलागि आवश्यक समन्वयकारी भूमिका निर्बाह गर्न नियमित रुपमा स्वमंसेवक परिचालनको ब्यबस्था मिलाउने । • अपांगता सहायक सामाग्री उपलब्ध गराउने ।	महिला तथा बालबालिका प्रमुख	गाउँपालिका	संघसंस्था
७ दिन देखि २ साता भित्र	• प्रभावित बालबालिका तथा महिलाहरुलाई मनोसामाजिक सेवामा निरन्तरता दिने ।	महिला तथा बालबालिका प्रमुख	गाउँपालिका	संघसंस्था
साता देखि १ महिना भित्र	• बालमैत्री सुरक्षित स्थल निर्माण र उपयोग गर्ने • कानूनी तथा मनोसामाजिक सेवामा निरन्तरताका साथै बिशेष प्रकृतिका मुद्दाहरुलाई जिल्ला सेवा केन्द्र तथा सम्बन्धित निकायहरुमा रिफर गर्ने । • अस्थाई आवासमा सम्भावित हिंसा बिरुद्धसचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका प्रमुख	गाउँपालिका	संघसंस्था

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
	• विपद्बाट प्रभावितहरुको अभिलेख राख्ने । • नियमित बैठकहरु र समिक्षा गर्ने । • अनुगमन तथा प्रतिबेदन तयार गर्ने ।			

६.७ शिघ्र पुर्नलाभ विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

तालिका २४. शिघ्र पुर्नलाभ विषयगत क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य योजना

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
पहिलो दिन देखि पहिलो हप्ता सम्म	• गाउँपालिका मार्फत घर,जग्गाजमिन, पशुहरुको क्षतिको प्रारम्भिक तथ्यांक संकलन गर्ने	भौतिक पुर्वधार समिति	गाउँपालिका	संघसंस्था
दोश्रो हप्ता	• विस्तृत सर्वेक्षण पश्चात पूर्ण क्षति भएका र आंशिक क्षति भएका घरधुरीको जानकारी लिने • राहत प्रदान गर्नको लागि तथ्यांक अनुसार लगत इस्टिमेट तयार गर्ने • राहतका लागि स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिमा सिफारिस गर्ने • आवासको लागी सामुदायिक वनहरुबाट सहुलियत वा निशुल्क काठहरु उपलब्ध गराउने • सार्वजनिक सेवाहरु (विजुली, टेलिफोन, यातायात) सुचारु गर्ने • पुर्ननिर्माणका सामाग्रीहरु उपलब्ध गराउने • विग्रे भत्केका संरचनाहरुको भग्नावशेष हटाउन कार्य गर्ने • क्षतिभएका पूर्वाधारहरुको विस्तृत विवरण तयार गर्ने • खेतिवाली पूर्ण वा आंशिक रुपमा नष्ट भएका परिवारहरुलाई कृषि कार्यालय सँग समन्वय गरी सहुलियत रुपमा विउविजन उपलब्ध गराउने • छिटो उत्पादन हुने प्रजातीका विउविजनहरु उपलब्ध गराउने • पूर्वाधारहरु पुन:निर्माण गर्न आवश्यक विस्तृत प्राविधिक इष्टिमेट गर्ने र सम्वन्धित कार्यालयमा प्रतिवेदन पठाउने	भौतिक पुर्वधार समिति	गाउँपालिका	संघसंस्था

समय अवधि	प्रमुख गतिविधिहरु	मुख्य जिम्मेवारी	स्रोतको व्यवस्था	
			आन्तरिक	बाह्य
	● वालीविमा गरेको भए क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराउने			
दोस्रो र तेश्रो महिना	● उपलब्ध वजेटको आधारमा विग्रेका, भत्केका पूर्वाधारहरु पुर्न निर्माण प्रक्रियालाई अगाडि बढाउने ● पालिका विकासको वार्षिक योजनामा समावेश गराउने ● मनोसामाजिक समस्या आउन नदीन कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने	भौतिक पुर्वधार समिति	गाउँपालिका	संघसंस्था

७. खाद्दय सुरक्षाका लागि जलवायु मैत्री प्रविधि युक्त तत्कालिन तथा मध्यकालीन योजना र आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि)

तालिका २५. खाद्दय सुरक्षाका लागि जलवायु मैत्री प्रविधि युक्त तत्कालिन तथा मध्यकालीन योजना र आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

क्र.स.	क्रियाकलाप	स्थान	लाभान्वित (घरधुरी)	स्रोत		जिम्मेबारी	समयाबधि
				आन्तरीक	बाह्य		
१	पशु विमा (बाखा)	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
२	पशु बिमा (भैंसी)	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
३	पशु स्वास्थ्य शिविर	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
४	पशुपालन सम्बन्धि तालिम	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
५	भकारो सुधार	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
६	बाखाको खोर सुधार	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
७	नश्ल सुधारका लागि वोका खरिद (बोयर)	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
८	नश्ल सुधारका लागि राँगा खरिद	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
९	आन्तरिक परजिवी जाच्ने मेसिन खरिद वाईनाकुलर)	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
१०	डिपिङ्ग टंकि निर्माण	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
११	वोडिजो क्यास्ट्रेचर मेसिन खरिद	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
१२	माटो परिक्षण शिविर	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	

क्र.स.	क्रियाकलाप	स्थान	लाभान्वित (घरधुरी)	स्रोत		जिम्मेबारी	समयाबधि
				आन्तरीक	बाह्य		
१३	माटोको उपचार	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
१४	प्राङगारिक मल तथा जैविक विषादी तयारी तालिम	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
१५	सुख्खा सहने प्रजाति प्रवर्द्धन (धान)	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
१६	रोग प्रतिरोधी प्रजाति प्रवर्द्धन (गहुँ)	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
१७	रोग प्रतिरोधी प्रजाति प्रवर्द्धन (मकै)	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
१८	अदुवा तथा वेसार खेती सम्वन्धि तालिम	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
१९	पोषण सुधारका लागि घर वगैचा व्यबस्थापन तालिम तथा सहयोग	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
२०	घर वगैचा प्रवर्द्धनका लागि जुठेल्ना सुधार	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
२१	तरकारी खेतीका लागि नर्सरी स्थापना / श्रोत घर वगैचा स्थापना	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	

क.स.	क्रियाकलाप	स्थान	लाभान्वित (घरधुरी)	स्रोत		जिम्मेबारी	समयाबधि
				आन्तरीक	बाह्य		
२२	विउ भण्डारण गर्ने प्लाष्टिक थैलि (सुपर ग्रेन व्याग) खरिद	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
२३	वेमौषमी तरकारी खेतीका लागि प्लाष्टिक घर सहित थोपा सिंचाई प्रबिधि	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
२४	फिरफिरे सिंचाई	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
२५	व्यबसायिक सुन्तला खेती लागि बिरुवा सहयोग	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
२६	फलफुल खेती सम्वन्धि तालिम	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
२७	टिमुरको बगैचा व्यवस्थापन सम्वन्धि तालिम तथा औजार सहयोग	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
२८	फलफुलका वेर्ना खरिद (कागति, अनार, आँप, किबि)	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
२९	संकटासन्न महिलाहरुलाई च्याउँखेती सम्बन्धि तालिम तथा विउ बितरण	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	

क.स.	क्रियाकलाप	स्थान	लाभान्वित (घरधुरी)	स्रोत		जिम्मेबारी	समयाबधि
				आन्तरीक	बाह्य		
३०	घास रोपण (भुइ घाँस तथा डाले घाँस)	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
३१	माहुँरी पालन सम्वन्धि तालिम तथा माहुँरी घार खरिद	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
३२	गह्रा सुधार सम्वन्धि व्यवहारिक तालिम तथा गह्रा सुधार	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
३३	कृषि तथा पशु सम्वन्धि श्रोत ब्यक्ति तयारी तालिम	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
३४	मकै छोडाउने मेसिन खरीद	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
३५	हाते ट्याक्टर सहयोग	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
३६	कृषि उपज संकलन केन्द्रको स्थापना तथा संचालन	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
३७	पर्माकल्चर स्थापनामा सहयोग	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
३८	आलु खेती सम्बन्धि तालिम तथा बिउ बितरण	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
३९	वृक्षारोपण	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	

क.स.	क्रियाकलाप	स्थान	लाभान्वित (घरधुरी)	स्रोत		जिम्मेबारी	समयाबधि
				आन्तरीक	बाह्य		
४०	तट्वन्ध निर्माण, ग्याविन पर्खाल निर्माण	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
४१	वायो ईन्जिनियरिंग (बाँस रोपण)	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
४२	नर्सरी स्थापना	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
४३	डाले घाँस प्रजातिहरु रोप्ने	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
४४	संरक्षण पोखरी निर्माण	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
४५	रिचार्ज पोखरी निर्माण	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
४६	परम्परागत सुख्खा पोखरी संरक्षण	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
४७	अग्नी नियन्त्रण सम्वन्धि तालिम तथा सामान खरिद	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
४८	अग्नीरेखा निर्माण	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
४९	सुख्खा मौसम शुरु हुनु अगावै वनमा जम्मा भएका प्रज्वलनशील वस्तुहरु जस्तै पात पत्कर, झाडी, सुकेका घाँसपात हटाउने	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
५०	झाडी सफाई	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	

क.स.	क्रियाकलाप	स्थान	लाभान्वित (घरधुरी)	स्रोत		जिम्मेबारी	समयाबधि
				आन्तरीक	बाह्य		
५१	वन व्यवस्थापन (हाँगा काटछाट)	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
५२	खुल्ला चरिचरण रोक्ने	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
५३	खानेपानी मुहान संरक्षण (तारवार, वृक्षारोपण, टंकि निर्माण) तथा खानेपानी योजना निर्माण	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
५४	सिंचाई कुलो	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
५५	सुधारिएको चुलो	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
५६	गोवरग्यास प्लान्ट निर्माण	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
५७	सोलार प्यानल खरिद तथा वितरण	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
५८	स्ट्रेचर खरिद	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
५९	प्राथमिक उपचार सम्बन्धि तालिम तथा सामग्री खरिद	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
६०	बन, कृषि, बस्ती तथा औद्योगिक क्षेत्र निर्धारण गर्नुपर्ने ।	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	

क्र.स.	क्रियाकलाप	स्थान	लाभान्वित (घरधुरी)	स्रोत		जिम्मेबारी	समयाबधि
				आन्तरीक	बाह्य		
६१	जलबायुमैत्री खानेपानी, ढल, बिधुतको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने ।	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	
६२	घरका डिजाईन निर्माण गर्दा जलवायुमैत्री डिजाईन बनाउनु पर्ने	८ वटै वडाहरुमा	विपन्न समुदाय	गाउँपालिका	संघ, प्रदेश तथा संघसंस्था	सम्बन्धित वडा तथा गाउँपालिका	

८. आवश्यकताको लेखाजोखा

कुनै पनि प्रकोपको कारण हुने विपद्जन्य घटनामा सम्बन्धित विषयगतक्षेत्रबाट वितरण गरिने राहत सामग्रीहरू र तत्काल सेवा पुऱ्याउनका लागि चाहिने सरसामानहरू उपलब्ध भएबमोजिम समावेश गरिएको छ ।

८.१ बन्दोबस्तीका सामानको आँकलन

विपद् प्रतिकार्यका लागि सुनिलस्मृति गाउँपालिकासंग उपलब्ध बन्दोबस्तीका सामानहरुको विवरण निम्न अनुसार रहेको छ ।

तालिका २६. विषयगत स्रोत साधनको आँकलन

बिषयगत क्षेत्र	स्रोत, साधन / उपकरण	संख्या वा परिमाण	भण्डारण स्थल, स्थान	सम्पर्क व्यक्ति तथा सम्पर्क नं.
समन्वय, सुचना तथा खोज,उद्धार	एम्बुलेन्स	५ वटा	गाउँपालिका	
	साबेल	१० वटा	गाउँपालिका	
	हेलमेट	५ सेट	गाउँपालिका	
	बुट	५ सेट	गाउँपालिका	
	माईक	३ सेट	गाउँपालिका	
	गैटी	५ वटा	गाउँपालिका	
	बेल्चा	५ वटा	गाउँपालिका	
संरक्षण	सेनिटरी प्याड	१ लाख पिस	गाउँपालिका	
स्वास्थ्य तथा पोषण	थर्मल गन			
	वि.पि. सेट	१०	गाउँपालिका	
	स्टेचर			
	नेबुलाईजर			
	अक्सिजन स्लिण्डर			
खानेपानी तथा सरसफाई				
खाद्यन्न तथा कृषि				
शिघ्र पुर्नर्लाभ				
आपतकालिन शिक्षा तथा सर्वेक्षण				
आपतकालिन आवास तथा गैरखाद्य				

स्रोतः सुनिलस्मृति गाउँपालिकावाट प्राप्त विवरण अनुसार

८.२ वन्दोवस्तीका सामानको आँकलन

विपद् प्रतिकार्यका लागि सुनिलस्मृति गाउँपालिकासंग उपलब्ध बन्दोबस्तीका सामानहरुको विवरण निम्न अनुसार रहेको छ ।

तालिका २७. बन्दोबस्तीका सामानको आँकलन

क.स.	विवरण	संख्या	अवस्था	भण्डारण रहेको स्थान	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नंम्बर
१						
२						
३						
४						
५						
६						
७						
८						
९						
१०						
११						
१२						
१३						
१४						
१५						
१६						

स्रोतः सुनिलस्मृति गाउँपालिकावाट प्राप्त विवरण अनुसार

८.३ अन्य आवश्यकताहरु

सुनिलस्मृति गाउँपालिका अर्न्तगत विपद् प्रतिकार्यका लागि थप आवश्यक पर्ने सामग्रीको विवरण निम्न अनुसार उल्लेख गरिएकोछ ।

तालिका २८. अन्य आवश्यकताहरु

क.स.	आवश्यक सामग्रीको विवरण	इकाई	आवश्यक संख्या	अनुमानित लागत रु.
१	सिटि	सेट	५०	५०००
२	हाते माइक	सेट	१०	२००००
३	स्ट्रेचर	सेट	२०	१०००००
४	ईमर्जेन्सी टर्च लाईट	वटा	१४	१४०००
५	रवरको पञ्जा	सेट	२०	१००००

क.स.	आवश्यक सामग्रीको विवरण	इकाई	आवश्यक संख्या	अनुमानित लागत रु.
६	थ्रो व्याग	वटा	५	५०००
७	प्राथमीक उपचार किट (सानो)	सेट	१४	७००००
८	खन्ती (सव्वल)	वटा	६	६०००
९	वेल्चा	वटा	६	६०००
१०	गैंती	वटा	६	६०००
११	सेफ्टी हेलमेट	वटा	१०	१००००
१२	लाईफ ज्याकेट	वटा	१४	४००००
१३	त्रिपाल	वटा	२०	३००००
१४	पि फम	रोल	१	५०००
१५	वाल्टी	वटा	२५	१२५००
१६	ईन्धनबाट चल्ने आरा	वटा	२	५००००
१७	आगो निभाउने यन्त्र	वटा	१५	१०००००
१८	घन	वटा	२	२०००
१९	खुर्पा ठुलो	वटा	१५	७५००
२०	फरुवा	वटा	१५	१००००
२१	वाटर बुट	वटा	१०	५०००
२२	रेनकोट (प्लास्टीकको)	वटा	५०	२५०००
२३	डोरी	वटा	२०	२००००
२५	जम्मा			

८.४ मापदण्डहरू

मानवीय सहयोगको स्फेयर मापदण्ड अनुसारका सामाग्रीहरु प्रयोगमा ल्याउन कोसिश हुनु पर्दछ र प्रभावितहरूको पहुँच निम्न वस्तुमा हुनेछ ।

(१) प्रति व्यक्ति प्रति दिन न्यूनतम २,१०० क्यालोरी प्राप्तहुने गरी खाद्यान्न ।

(२) प्रभावित मानिसहरूका लागि उपलब्ध भएका र पहुँच योग्य खाद्य पदार्थमा परिपूरक (Complementary) रूपमा एक अथवा दुई खाद्य वस्तुहरू उपलब्ध गराउने ।

(३) निश्चित समूहका व्यक्तिहरूका (साना बालवालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, एच.आई.भी.भएका, कुपोषित व्यक्तिहरू आदि) लागि उनीहरूको आवश्यकतालाई पूरा गर्न सामान्य रासनका अतिरिक्त परिपूरक रासनको व्यवस्था ।

खाद्यान्न परिमाण निम्न बमोजिम हुनेछ ।

(१) चामलः प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ४४० ग्राम,

(२) दालः प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ६० ग्राम,

(३) वनस्पति तेलः प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति २५ मि.लि. र

(४) नुनः प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ५ ग्राम । -

(५) चिनी प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति १५ ग्राम

- स्थानीय परिस्थिति बमोजिम खाद्यान्नको परिमाण निर्धारित गर्न सकिनेछ, तर शुरुमा पारिवारिक आाधारमा गरिने ।
- सुविधाबाट एकदमै बञ्चित समूहहरूलाई उन्नत बीउ विजनको निःशुल्क/स-शुल्क उपलव्धता गराउने तर्फ कार्यक्रमको प्रकृया अगाडी बढाउने ।
- लुगा तथा ओछ्याउने सामाग्रि सो ठाउँका लागि उपयुक्त हुने हुनु पर्दछ ।
- हरेकव्यक्तिको पहुँचमा २५० ग्राम नुहाउने सावुन र २०० ग्राम लुगाधुने सावुन हुनु पर्दछ ।
- पकाउन र भान्छाका लागि पर्याप्त भाँडाहरु हुनुपर्दछ ।
- पानी संकलन गर्नका लागि १०-२० लि.जाने २ भाँडा र खानाका लागि भाडा हुनु पर्दछ।
- हरेक घरपरिवारका निमित्त प्रकाशका लागि इन्धन अथवा सलाई हुनुपर्दछ ।

प्रभावित वालवालिकाहरूलाई वितरण गरिने आधारभूत शैक्षिक सहयोग सामग्री निम्नानुसार समावेस गरिएको हुनेछ ।

- स्कुल झोला थान १
- स्कुल पोशाक सेट १, रुमाल र जुत्ता समेत प्रति विधार्थी
- कापी १ दर्जन (रु.३० प्रति गोटा)
- ज्योमेट्री बक्स थान १
- पेन्सील बट्टा १ (इरेजर र कटर सहित)
- पाठ्यपुस्तक सेट १
- टिफन वक्स
- एक प्याकेट वलपेन

अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन विषयगत मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड :

- औसतमा एक व्यक्तिका लागि ३.५/४.५ वर्ग मिटरको छाना भएको क्षेत्र उपलब्ध हुनुपर्नेछ, औसतमा ५ सदस्यहरूको एक परिवारका लागि कम्तीमा पनि ४×५ मिटरको डोरी सहितको प्लास्टिक सिट र सहायता सामग्री ।
- कम्बलमा मानिसहरूको पर्याप्त पहुँच हुनुपर्नेछ ।
- दुई वर्षसम्मका केटाकेटीहरूका लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा हुनुपर्नेछ ।
- महिला, पुरूष तथा केटा केटीहरूको लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा हुनुपर्नेछ । यसका अतिरिक्त, गर्भवती, सुत्केरी महिला तथा केटीहरूका लागि नियमित सरसफाइ सम्बन्धि सामग्रीको आपूर्ति भएको हुनुपर्नेछ ।
- मानिसहरूसँग उपयुक्त घरायसी सामग्री हुनुपर्नेछः एक सेट भाँडा सहित ।
- शिविर खडा गर्नका लागि अग्रिम रूपमा जमिनको पहिचान गर्नुपर्दछ जुन जमिन सुरक्षित तथा स्पेयर (SPHERE) को मापदण्ड अनुसार हुनुपर्छ ।
- शिविरका लागि योजना तर्जुमा गर्दा नै सांस्कृतिक तथा सामाजिक मूल्यहरू एवं परिस्थिसुनिलस्मृतिई ध्यानमा राखिनुपर्दछ ।
- शिविर खडा गर्नका लागि विगतमा प्रयोग गरिएका ठाउँहरूको रेकर्ड व्यवस्थित गर्नुपर्दछ ।

- नागरिक समाज, सरकार तथा सान्दर्भिक समूहसँगको परामर्शमा शिविरको स्थापना तथा व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ ।

९. अन्य निकायहरूसँगको समन्वय र सहकार्य

विपद्को समयमा सुनिलस्मृति गाउँपालिकाले छिमेकी पालिकाहरुसँग सहयोग आदानप्रदान गर्नेछ । विशेषगरी पहिरो र बाढीको समयमा प्रभावकारी प्रतिकार्यका लागी एम्बुलेन्स, तथा अत्यावश्यक मानवीय सहायता आदान प्रदान गर्न सक्नेछ । सहयोग आदान प्रदान गर्न आवश्यक लिखित समझदारी, सम्झौता गरिने छ । जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति साथै विभिन्न निकायसँगको सहयोग र समन्वयलाई थप मजबुत गरिनेछ । जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रसँग बाढी तथा मौषम सम्बन्धी सूचना आदान प्रदान हुने गर्दछ । यसको साथै नेपाल रेडक्रस लगायत बिकास साझेदारहरुसंग सहयोग, समन्वय र सहकार्यमा वृद्धि गरिनेछ साथै विपद् प्रतिकार्यमा निजी तथा सार्वजनिक क्षेत्रलाई समेत समन्वय र सहकार्य गरिनेछ जसबाट विपद् प्रतिकार्य प्रभावकारी र परिणाममुखी साबित हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

१०. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले विपद् प्रतिकार्यलाई समावेशी र प्रतिकार्यका लागि गरिने सम्पुर्ण क्रियाकलापहरुमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई उच्च महत्व दिएर प्रतिकार्यको पुर्वतयारीका गतिविधी देखि नै समावेशीकरणका लागि सबैको समान सहभागीता सुनिश्चित गरिनेछ । विशेष गरि संरक्षण विषयगत क्षेत्रलाई प्रभावकारी तुल्याईनेछ भने राहत वितरण तथा आवास व्यवस्थापनका कार्यहरु संचालन गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई सुनिश्तिता गरिनेछ ।

११. अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना

११.१ लक्ष्य र सूचकहरू

यस योजनाको कार्यान्वयन मार्फत तपशिलमा उल्लेख गरिए अनुसारको सुचकहरु तय गरि त्यसका लागी न्युनतम आधार रेखा तयार गरि लक्ष्य समेत निर्धारण गरिएको छ ।

तालिका २९. योजना कार्यान्वयनका लक्ष्य र सूचकहरू

सि.नं.	सूचक	आधार रेखा	लक्ष्य
१.	**पालिका स्तरमा विपद्बाट हुने मृत्यु दर उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने**		
१.१	विपद्बाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या (सडक दुर्घटना बाहेक)		
१.२	सडक दुर्घटनाबाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या	५	०
२.	**पालिका स्तरमा विपद्बाट प्रभावित व्यक्तिहरूको संख्या उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने**		
२.१	विपद्बाट प्रत्यक्ष प्रभावित हुने परिवारहरूको वार्षिक औसत संख्या	१५० घरधुरी	१०० घरधुरी
२.२	विपद्बाट घाईते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत संख्या	१००	५०
२.३	सडक दुर्घटनाबाट घाईते हुने व्यक्तिहरूको वार्षिक औसत संख्या	१०० जना	०
२.४	विपद्बाट क्षति हुने घरहरूको वार्षिक औसत संख्या	५० घर	३०

सि.नं.	सूचक	आधार रेखा	लक्ष्य
३.	**पालिका स्तरमा कूल गार्हस्थ्य उत्पादनमा विपद्को कारण हुने वार्षिक औसत प्रत्यक्ष आर्थिक क्षति**		
४.	**संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरू र सरोकारवालाहरू बीच अन्तर तथा परस्पर समन्वय र साझेदारी अभिबृद्धि गर्न संयन्त्र विकास गर्ने (प्रतिशत)**	६० प्रतिशत	८०
५.	**बहुप्रकोप पूर्वसूचना प्रणाली र विपद् जोखिम सूचना तथा आंकलनको उपलब्धता र पहुँचमा उल्लेख्य बृद्धि गर्ने**		
५.१	कूल क्षेत्रफलको अनुपातमा बहुप्रकोप अनुगमन तथा पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना र संचालन भएको क्षेत्रफलको प्रतिशत	०	१०
५.२	विपद् प्रभावित क्षेत्रको जनसंख्याको अनुपातमा स्थानीय वा राष्ट्रियसूचना प्रणाली मार्फत पूर्वसूचना प्राप्त गर्ने जनसंख्याको प्रतिशत	५०	८०
५.३	विपद् जोखिमयुक्त क्षेत्रहरूमा पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्यविधि लागु भएका स्थानीय तहहरूको प्रतिशत		
५.४	स्थानीय स्तरमा उपयोगी विपद् जोखिमसम्बन्धी सूचना तथा जानकारी एवं आंकलन जनसमुदायलाई उपलब्ध गराउन सक्ने स्थानीय तहहरूको प्रतिशत		
५.५	पूर्वसूचना प्राप्त भएपछि विपद् प्रभावित क्षेत्रबाट सुरक्षित स्थानमा सारिएका जनसंख्याको प्रतिशत		

११.२ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई संयन्त्र

पालिका स्तरीय विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई मनसुन पश्चात समिक्षा गरिनेछ उक्त समिक्षावाट प्राप्त पृष्ठपोषण र मार्गदर्शनका आधारमा योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ साथै हरेक वर्ष पुर्व मनसुन अवधिमा योजनाको अध्यावधिक गरी पालिका स्तरीय विपद् व्यवस्थापनको एक दस्तावेजीकरणको रुपमा विकास गरिनेछ ।

११.३ अनुगमन तथा मुल्याङ्कन कार्ययोजना

यस गाउँपालिका अर्न्तगत योजना कार्यान्वयनको क्रममा नियमित अनुगमन र मूल्यांकन गर्न अधिकार प्राप्त अनुगमन समिति गठन गरिनेछ उक्त समिति मार्फत योजना कार्यान्वयनको उपलब्धी र आवधिक प्रगती मूल्यांकन गरी प्राप्त सुझाव अनुसार योजनाको परिमार्जन गरिनेछ। यस योजनाको पुनरावलोकन तथा पृष्ठपोषण संकलन तलको तालिका बमोजिम हुनेछ ।

तालिका ३०. अनुगमन तथा मुल्याङ्कन कार्ययोजना

पुनरावलोकन गरिने अवधि	जिम्मेवार निकाय	गर्नुपर्ने मुख्य कार्य	समय
हरेक वर्ष वैशाख महिना	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	योजना कार्यान्वयनको समिक्षा वैठक	महिनाको अन्तिम हप्ता
हरेक वर्ष मंसिर महिना	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	योजना कार्यान्वयनको समिक्षा वैठक	महिनाको अन्तिम हप्ता

११.४ क्षमता विकास

विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नका लागि दक्ष व्यक्ति तथा सस्थाहरुको सहयोगमा देहायका क्रियाकलापहरु गरिनेछ ।

क) विषयगत क्षेत्रहरुसंग सम्बन्धीत आवश्यक अभिमुखीकरण, तालीम, अभ्यास गर्ने ।

ख) वडा स्तरका विपद् व्यवसथापन समितिलाई विपद् व्यवस्थापन तालीम प्रदान गर्ने ।

ग) विपद् प्रतिकार्य समुह (खोज तथा उद्धार, प्राथमिक उपचार र पुर्वसुचना), जल तथा बर्षा मापकहरु र सरोकारवालाहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने

घ) सुनिलस्मृति गाउँपालिकाले विपद् व्यवस्थापन कोषको प्रभावकारी संचालन गर्ने ।

ङ) विपद् प्रभावित स्थानमा रहेका विद्यालयहरु र स्थानीय स्वयंसेवकहरुलाई विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी तालीम प्रदान गर्न विषयगत क्षेत्रको क्षमता विकास गर्ने ।

च) बन्दोबस्तीका सामान तथा औजारहरु व्यवस्थापनका लागी विषयगत क्षेत्रहरुको क्षमता विकास गर्ने ।

छ) मनसुन पुर्व बिषयगत क्षेत्रको क्षमता अभिवृद्धि र आपतकालिन अवस्थाको पुर्वतयारीका लागी बर्षको एक पटक नमुना अभ्यासहरु संचालन गर्ने ।

११.५ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पुनरावलोकन र पृष्ठपोषण

स्थानीय विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई प्रत्येक बर्ष मनसुन भन्दा अगावै पुनरावलोकन र अद्यावधिक गरिने छ । यसरी अद्यावधीक गर्दा विगतका सिकाई तथा असल अभ्यासलाई समेत दस्तावेजीकरण गरिनेछ ।

तालिका ३१. पुनरावलोकन र अद्यावधिक कार्ययोजना

योजना पुनरावलोकन गरिने समय अवधि	जिम्मेवार निकाय	गर्नु पर्ने मुख्य कार्य (बैठक, वजेट व्यवस्था आदि)	योजना पुनरावलोकन वा अध्यावधिक समय	योजना पुनरावलोकनको क्रममा प्राप्त गरेका पृष्ठपोषण
१ /१ वर्षमा	पालिका वा वडा प्रमुख	बैठक गर्ने, बजेट व्यवस्थापन गर्ने, सामाग्रिको उचित भण्डारण गर्ने	प्रत्येक आर्थिक वर्ष अन्तिममा	विपद् पूर्व तयारी लाई निरन्तरता दिनु पर्ने ।

सन्दर्भ सामग्रीहरू

१. रोल्पा जिल्ला विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

२. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ (पहिलो संशोधन २०७६)

३. सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७७

४. राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५. http://suwarnawatimun.gov.np/

अनुसूचीहरू

अनुसूची १: स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिको विवरण

क्र. स.	नाम	पद	ठेगाना	सम्पर्क नं.
१	श्री मणिराम बुढाथोकी	संयोजक	सुनिलस्मृति गाउँपालिका अध्यक्ष	९८५७८२४८१७
२	श्री मिना थापा	सदस्य	सुनिलस्मृति गाउँपालिका उपाध्यक्ष	९८५७८२४८१८
३	श्री दिनेश पौडेल	सदस्य	सुनिलस्मृति गाउँपालिका-कार्यकारी अधिकृत	९८५७८२४७७५
४	श्री पवन कुमार कवर	सदस्य	सुनिलस्मृति गाउँपालिका वडा नं. १ अध्यक्ष	९८५७८३२२६५
५	श्री नेत्र बहादुर अधिकारी	सदस्य	सुनिलस्मृति गाउँपालिका वडा नं. २ अध्यक्ष	९८५७८२१४७८
६	श्री दुर्गा बहादुर बिष्ट	सदस्य	सुनिलस्मृति गाउँपालिका वडा नं. ३ अध्यक्ष	९८५७८५८५२२
७	श्री ओविलाल बस्नेत	सदस्य	सुनिलस्मृति गाउँपालिका वडा नं. ४ अध्यक्ष	९८६६५०५१७७
८	श्री मणि थापा	सदस्य	सुनिलस्मृति गाउँपालिका वडा नं. ५ अध्यक्ष	९८६६४७७४७७
९	श्री लोकेन्द्र बहादुर थापा	सदस्य	सुनिलस्मृति गाउँपालिका वडा नं. ६ अध्यक्ष	९८४१२४८०६४
१०	श्री रेशम शर्मा	सदस्य	सुनिलस्मृति गाउँपालिका वडा नं. ७ अध्यक्ष	९८४७९४४२९६
११	श्री धनराज रोका	सदस्य	सुनिलस्मृति गाउँपालिका वडा नं. ८ अध्यक्ष	९८६५५५१३०८
१२	श्री मोतिम आलम	सदस्य	स्वास्थ्य शाखा -शाखा प्रमुख	९८६६९२२१६१
१३	श्री बासुदेव उपाध्याय	सदस्य	कृषि शाखा-प्रमख)	९८५७८२४८२१
१४	श्री भगवती बुढा	सदस्य	महिला तथा वालवालिका शाखा-प्रमुख	९८४३७७२९८४
१५	श्री यादव के.सी.	सदस्य	शिक्षा शाखा (शिक्षा अधिकृत)	९८४७९६२३२८
१६	श्री अर्जुन श्रेष्ठ	सदस्य	पुर्वाधार शाखा (पूर्वाधार विकास समिति)-इन्जिनियर)	९८६५७२७०७२
१७	श्री नारायण खड्का	सदस्य	योजना अधिकृत	
१८	श्री ओमप्रकास वाग्ले	सदस्य	(प्रहरी चौकी इन्चार्ज)	९८५१११२२१० ०८६–४०१०२०
१९		सदस्य	(रेडक्रस उपशाखा सभापती)	
२०	श्री मिलन रोका मगर	सदस्य	उधोग बाणिज्य संघ (प्रथम उपाध्यक्ष)	९८४१८३२४१०
२१	श्री भुपेन्द्र खड्का	सदस्य सचिव	विपद् व्यवस्थापन शाखा	९८६८६००२१२

अनुसूचि २ : विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण कार्यशाला गोष्ठिका सहभागिहरु को नामावली

आज मिति २०८० साल जेठ महिना २२ गतेका दिन सुनिल स्मृति गाउँपालिकाको आयोजनामा, अस्ट्रेलियन सरकारको आर्थिक सहयोगमा आद्रा नेपाल र RUDAS नेपाल रोल्पाको सहकार्यमा संञ्चालित PERCAV परियोजनाको सहकार्यमा विपद पूर्वतयारी, प्रतिकार्य तथा आर्थिक पुनर्लाभ योजना तर्जुमा सम्बन्धी मस्यौदा छलफल कार्यशाला गोष्ठी पालिका अध्यक्ष श्री मानिराम बुढाथोकीको अध्यक्षतामा तपसिलको उपस्थितिमा सम्पन्न गरियो।

उपस्थिति:-

क्र.सं.	नाम थर	पद	ठेगाना	सम्पर्क नं.	दस्तखत
१-	मानिराम बुढाथोकी	अध्यक्ष	सुनिल स्मृति गा.पा		
२-	दिनेश पौडेल	प्र.प्र.अ.	" — "	९८४६८४८६६४	
३.	पवन कुमार कंवर	१ नं वडाअध्यक्ष	सुनिल गा.पा १	९८५७८३२२६	
४	नेत्र बहादुर गिरी	२ नं वडाअध्यक्ष	सुनिल गा.पा २	९८५७८[illegible]	
५	दुर्गा बहादुर विष्ट	३ नं " "	सुनिल स्मृति ३	[illegible]	
६	ओमविलाल वलेत	४ नं " "	" " ४	९८६[illegible]	
७	ओम थापा	५ नं - "	- " - " ५	९८६४८६६८६४	
८.	वैशाख शर्मा (रिजाल)	६ नं - "	" — ६	९८४६८४४[illegible]	
९.	लोकेन्द्र बहादुर थापा	६ नं वडाअध्यक्ष	" — ६	९८४९२८६०६८	
१०.	मोतिम आलम	स्वा. संयोजक	" गा.पा	९८६६३२४१६	
११	अशोक कुमार केशरी	अधिकृतस्तर	" — "	९८४८८२९४८८	
१२.	अर्जुन श्रेष्ठ	इन्जिनियर	" — "	९८६५२६२६०६	
१३	किम बहादुर घर्ती	अध्यक्ष	रुडास,नेपाल	९८८८६२५५२९	
१४	डोर बहादुर विष्ट	वडासचिव	सुनिलस्मृति ३	९८४४५०१२६०	
१५	मेघ बहादुर थापा	- " -	६	९८४६८२०८३२	
१६	सुनिता थापा	कार्यपालिका सदस्य	" " ६	९८६१७४०८११	
१७	निर्मला पुन	" "	" " ४	९८६१६२९१९१	
१८	रिताहेवी थापा	" "	" " ३	[illegible]	
१९	लिर्पता विष्ट	वडा सचिव-४	" " ४	९८४३६८६४८१	
२०	यादव कु. कैं.	प्रि. अ. सुनिल स्मृति गा.पा	सुनिल स्मृति गा.पा	९८४५५२३१६	
२१	भास्कर भारती	वडा सचिव २	" २	९८४६८२४३२	
२२	हरि बहादुर गिरी	ल.म.अ. अ.	" "	९८४६८६४३८२	
२३.	किरन रोका	सू.प्र.अ.	सुनिलस्मृति गा.पा	———	
२४	रतवीर बुढा	अधिकृत छैठौं	सुनिलस्मृति गा.पा	९८५६८२४८९५	

क्र.सं.	नाम,थर	पद	ठेगाना	सम्पर्क नं.	हस्ताक्षर
२४.	सुजन वेड्वा	कृषिप्राविधिक	सुनिलस्मृति-५	९८६७१२८८६	
२५.	भगवती बुढा	समाविनि	सुनिलस्मृति	९८४३७७४१२८	
२६.	मधुसुदन गौ	ला. प्र.	"	९८४६७५८१२०	
२७.	चेतमान विष्ट	ना.प्रा.सहायक	सुनिलस्मृति ६	९८४७४१३४५	
२८.	मिनलाल दमाई	कार्यपालिका सदस्य	सुनिल स्मृति-६	९८६५५२२६५८	
२९.	धनराज रोका	वडा अध्यक्ष	सुनिलस्मृति ८	९८६५२२१९५८	
३०.	ओम प्रकाश वाग्ले	प्रो. नि.	रु.प्र..	९८४९११२११०	
३१.	शोभाराम डाँगी	कार्यकारी प्रमुख	रुडास नेपाल	९८४७५४८४४२	
३२.	धर्म राज भण्डारी	सहायकगर्ग	सुनिलस्मृति	९८४७८८४१५	
३३.	शशी पन्थी	प. संयोजक	ADRA Nepal	9857021726	
३४.	दुर्योधन महरा	कु. अ.	सुनिलस्मृति	९८४७८२२६८९	
३५.	गन ब. थापा	पुनि ना. नि.	सुनिलस्मृति	९८४६९१२०६५	
३६.	विवेक ढकाल	LTAC	कैलाली	९८६८८३०५४२	
३७.	विनोद रिजाल	P.C.	अद्रा नेपाल	९८५६८२४०१५	
३८.	लक्ष्मी वि.क	EDF	अद्रा नेपाल	९८६८९०२३२	
३९.	लालमती पुन	ERF	अद्रा नेपाल	९८६३२८३६८२	

पालिका स्तरीय विपद पूर्वतयारी प्रतिकार्य तथा आर्थिक पुनर्लाभ योजना तर्जुमा सम्बन्धि मस्यौदा छलफल कार्यशालामा पालिका अध्यक्ष लगायत सबै शाखा र वडाको उपस्थितिमा वृहत छलफल गरियो।

अनुसूची ३: प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फारम

नेपाल सरकार

गृह मन्त्रालय

प्रारम्भिक दुरतलेखाजोखा फाराम (Initial Rapid Assessment, IRA)

१. घटनास्थलको जानकारी

प्रदेशको नाम :	जिल्लाको नाम :	गाउँ/नगरपालिकाको नाम :
वडा नम्बर :	सूचना संकलन मिति :	गते/महिना/साल :

२. घटनास्थलको वस्तुस्थिति

विपद्को प्रकार	घटना घटेको मिति	घटना घटेको समय

मृतक	बेपत्ता	घाइते	विस्थापित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :	प्रभावित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :
महिला संख्या :	महिला संख्या :	महिला संख्या :		

पुरूष संख्या :	पुरूष संख्या :	पुरूष संख्या :		
वालवालिका संख्या :	वालवालिका संख्या :	वालवालिका संख्या :		
अन्य संख्या :	अन्य संख्या :	अन्य संख्या :		
जम्मा :	जम्मा :	जम्मा :		

विस्थापितहरू हाल बसिरहेको ठाँउ/संरचना	☐विद्यालय: संख्या .... ☐सार्वजनिक भवन संख्या .... ☐सडक छेउ संख्या .... ☐ वन क्षेत्र: संख्या .... ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने) संख्या		
अहिले प्रभावित स्थानसम्म आवत-जावतको अवस्था	☐ठीक छ ☐कठिन छ ☐वन्द छ	सवारी साधन/यातायात सेवा	☐अवरूद्ध भएको ☐अवरूद्ध नभएको
संचारको अवस्था	☐अवरूद्ध भएको ☐अवरूद्ध नभएको		
विधुतक	☐अवरूद्ध भएको ☐अवरूद्ध नभएको		

संचित खाद्य सामग्री	☐क्षति भएको (घरधुरी संख्या ....) ☐क्षति नभएको (घरधुरी संख्या ....)
स्वास्थ्य सेवा	☐सञ्चालनमा भएको (संख्या ....) ☐सञ्चालनमा नभएको (संख्या......) तत्काल उपचारका लागि स्थानान्तरण गर्नुपर्ने भएमा, संख्याः .....
संचालननमा भएमा स्वास्थ्य सेवामा अत्यावश्यक प्राथमिक उपचारको लागि आवश्यक औषधी	☐उपलव्ध छ ☐उपलव्ध छैन
बिद्यालय	☐सञ्चालनमा भएको (संख्या) ☐सञ्चालनमा नभएको (संख्या) प्रभावित विद्यार्थीहरूको संख्या ....
खानेपानीको आपूर्ती	☐सुचारू (अवरूद्ध नभएको) (संख्याः ...) ☐अवरूद्ध भएको (संख्याः ...) प्रभावित धरधुरी संख्याः ...)
भौतिक संरचना	
निजी घर	☐पूर्ण क्षति (संख्या ....)☐आशिंक क्षति (संख्या ....)
सरकारी कार्यालय / भवन	☐पूर्ण क्षति (संख्या ....)☐आशिंक क्षति (संख्या ....)
कृषि बालीको क्षति	☐क्षति (अनुमानित क्षेत्रफल .... (विघा / रोपनी)
पशु क्षति	☐(अनुमानित संख्या...........)

अन्य क्षति	☐पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐आशिंक क्षति (संख्या ....)
फोहोर मैला व्यवस्थापनको अवस्था कस्तो छ ?	☐सामान्य छ ☐महामारीको संभावना छ
शौचालयको व्यवस्था छ ?	☐ सामान्य ☐ थप व्यवस्था गर्नुपर्छ (घरधुरी संख्या ......)
विशेष आवश्यकता (Special Requrement) भएका प्रभावितहरूको अनुमानित संख्या	
गभर्वती तथा सुत्केरी महिलाहरूको लागि आवश्यक सामग्रीहरू (डिगनिटी किट आवश्यक	☐आवश्यक भएको ☐आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.............
५ वर्षसम्मका बालबालिकाको लागि आवश्यक पौष्टिक आहारा तथा सामग्रीहरू	☐आवश्यक भएको ☐आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
५ वर्ष भन्दा माथिका बालबालिकाको लागि आवश्यक सामग्रीहरू - (जस्तै शैक्षिक तथा वालमैत्री स्थल (Child frindlyspace)	☐आवश्यक भएको ☐आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
ज्येष्ठ नागरिकहरूका लागि आवश्यक सहयोग	☐आवश्यक भएको ☐आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
अपांगता भएकाहरूका लागि आवश्यक सहयोग	☐आवश्यक भएको ☐आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
असहाय/विरामीको संख्या	
मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ?	☐सामान्य ☐प्रतिकुल

३. हालसम्म भएको राहत वितरणको अवस्था

राहत वितरण गर्ने तह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	
राहत वितरण गरिएका सामग्रीहरूको नाम र परिमाण (पाल, त्रिपाल, चामल, कपडा, भाडाकुडा आदि)	
नगद/राहत वितरण गर्ने तह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) पाउने परिवार संख्या :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) नपाएका प्रभावित परिवार संख्या :	

४. **तत्काल गर्नुपर्ने**

स्थानान्तरण गर्न	☐ आवश्यक पर्ने संख्या .... ☐ आवश्यक नपर्ने	
आवश्यक पर्ने खाद्यान्न तथा गैर्रे खाद्यान्न सामाग्री	☐ टेन्ट संख्या...... ☐ त्रिपाल संख्या..... ☐ म्याट्रिक्स संख्या........ ☐ कम्बल संख्या...... ☐ कपडा संख्या......... ☐ भाडाकुँडा संख्या...... ☐ तयारी खाना (दालमोठ, चिउरा, भुजा, चाउचाउ, विस्कुट कतिजना)	☐ खाद्यान्न (दाल, चामल, नून, तेल) परिमाण...............कति जना ☐ पिउने पानी............ ☐ अन्य.............
प्रभावित क्षेत्रमा कुनै अवाञ्छित गतिविधि (लैङ्गिक हिंसा, यौन हिंसा, चोरी, लुटपाट)	☐ भएको ☐ नभएको ☐ भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या	

राहतका लागि नगद सहयोग गर्न सकिने अवस्था छ छैन	☐छ ☐छैन

५.घटनाको सूचना संकलन कार्यमा खटिएका जनजशक्तिहरूको विवरण :

क.सं.	**नाम, थर :**	**पद /संस्था :**	**सम्पर्क नम्बर :**	**टोलि नेताको नाम:**	**सूचना संकलन गरेको समयावधि (मिति र समय)**	**हस्ताक्षर**
१.						
२.						
३.						

६. फारम भर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

१.एउटा घटना/वडाको लागि एउटा लेखाजोखा फारमको प्रयोग गरिने छ।

२. विपद् भएको २४ घण्टा भित्र गाउँपालिका तथा नगरपालिका, नेपाल प्रहरी तथा स्थानीय रेडक्रसका प्रतिनिधि रहेको (लेखाजोखा) टोलीले फारम भर्नुपर्ने छ।

३. टोलीले प्रभावित क्षेत्रको अबलोकन गरी सकेसम्म प्राथामिक सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ। द्वितिय सूचनाका लागि घटनाका जानकारसंग अन्तरवार्ता लिइ सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ।

४. प्राप्त सूचनामा द्विविधा भएमा टोलीले छलफल गरी अवस्थाका आधारमा अनुमानित विवरण फारममा भर्नुपर्ने छ।

५. माथि उल्लिखित विकल्प बाहेक अन्य कुरा भर्नुपर्ने भए टोलीले भर्न सक्ने छ।

अनुसूची ४: सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको आपतकालिन संचार संञ्जाल

विपद्को समयमाप्रयोग गरिने संञ्चार संञ्जाल २०७९

आपतकालिनअवस्थामा सम्पर्क गर्नु पर्ने व्यक्ति, निकायतथा सम्पर्क नम्वरहरु

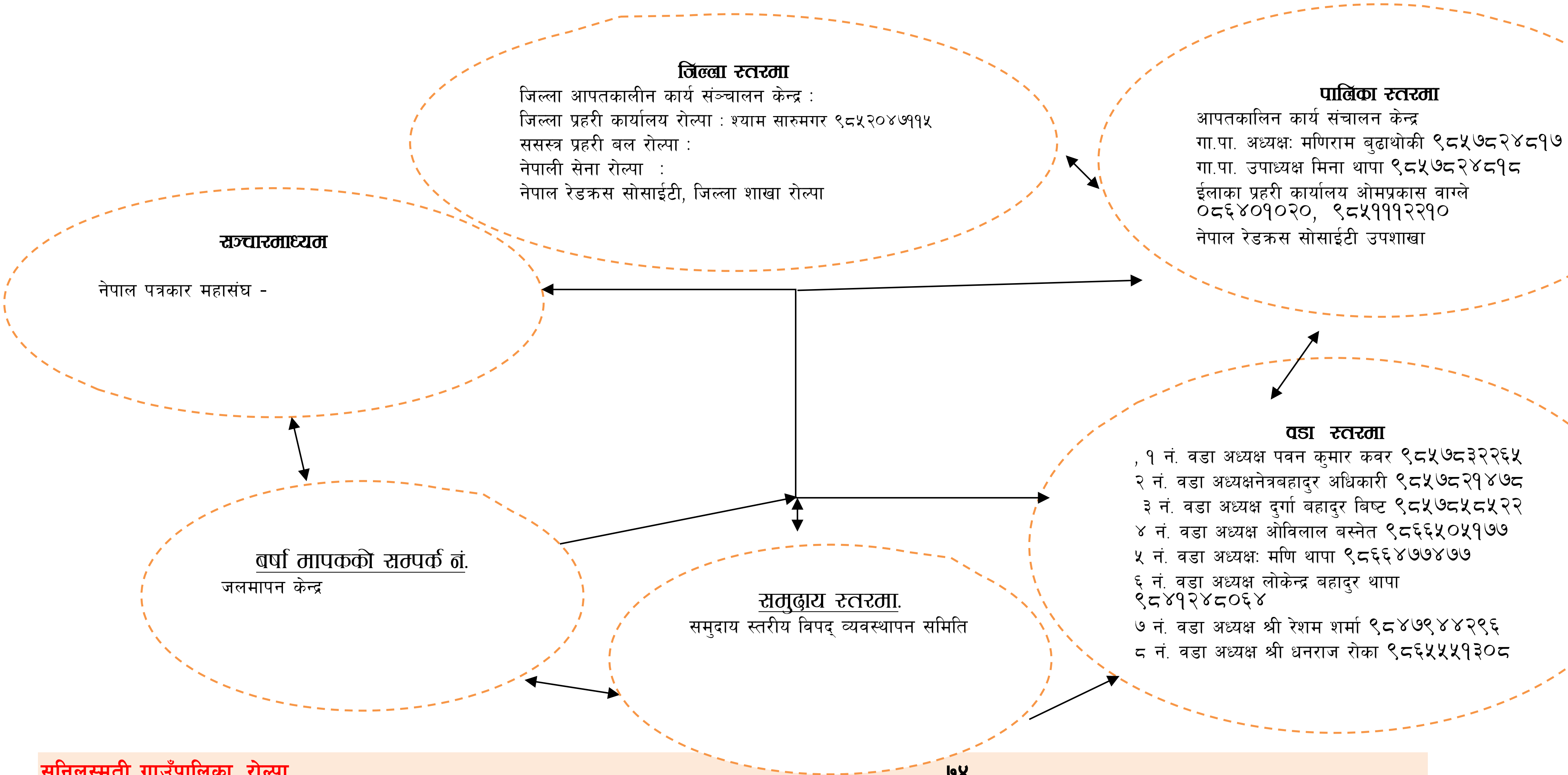

अनुसूची ५: फोटोहरु

विपद् पुर्वतयारी, प्रतिकार्य तथा आर्थिक पुर्नलाभ योजना निर्माण कार्यशाला गोष्ठीका तस्बिरहरु	

सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको विपद् पुर्वतयारी, प्रतिकार्य तथा आर्थिक पुर्नलाभ योजना निर्माण कार्यशाला गोष्ठीका तस्बिरहरु

....**धन्यवाद**..